

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Maria Podgórska, Ewa Ratuszny

**KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE
IV kwartał 2018**

PL ISSN 2392-3695

Badanie okresowe nr 101

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Maria Podgórska

Małgorzata Krypa

02-513 Warszawa, ul. Madalińskiego 6/8

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

02-554 Warszawa, al. Niepodległości 162

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2018

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3695

Nr rej. PR 18395

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w budownictwie, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 101. W badaniu uczestniczyły 173 zakłady budowlane. Metodyka badania koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	5
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	8
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	8
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	13
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE	14
	1) Produkcja	14
	2) Zamówienia ogółem	16
	3) Zamówienia eksportowe	18
	4) Ceny	19
	5) Zatrudnienie	21
	6) Sytuacja finansowa	23
	7) Wykorzystanie mocy produkcyjnych	25
	8) Nakłady inwestycyjne	27
	9) Ogólna sytuacja gospodarcza	29
	10) Sytuacja budownictwa	31
	11) Bariery aktywności gospodarczej	33
III.	PODSUMOWANIE (w języku angielskim)	36

CONTENTS

I.	OVERVIEW OF THE SURVEY RESULTS	5
II.	DETAILED RESULTS	8
1.	CONFIDENCE INDICATOR	8
2.	SUMMARY OF BALANCES	13
3.	BALANCES AND THEIR COMPONENTS	14
1)	Production	14
2)	Total orders	16
3)	Export orders.....	18
4)	Prices	19
5)	Employment	21
6)	Financial situation	23
7)	Production capacity utilization	25
8)	Investment outlays	27
9)	General economic situation	29
10)	Situation in construction industry	31
11)	Barriers to business activity	33
III.	SUMMARY	36

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W IV kwartale 2018 roku ogólny wskaźnik koniunktury w budownictwie (IRGCON) przyjął wartość -2,0, niższą o 26 punktów w porównaniu do poprzedniego kwartału i niższą o 10 punktów w porównaniu do IV kwartału ubiegłego roku. Obecna wartość trendu wskaźnika koniunktury jest mniejsza niż rok temu o 5 punktów, obserwujemy więc wyraźne pogorszenie koniunktury w budownictwie.

Bieżący kwartał jest kolejnym okresem gorszej sytuacji firm prywatnych niż przedsiębiorstw publicznych. Wskaźniki koniunktury dla sektora prywatnego i publicznego wynoszą odpowiednio -3,8 i 7,9. Podobnie jak w poprzednim kwartale najwyższe wskaźniki występują w grupie przedsiębiorstw państwowych.

Nie zmniejsza się silne zróżnicowanie koniunktury w układzie regionalnym - różnica między największym i najmniejszym wskaźnikiem przekracza obecnie 36 punktów. Najwyższe wskaźniki występują w regionach północnym i południowym (odpowiednio równe 7,3 i 6,8), najniższy zaś w regionie centralnym o wartości -29,0.

Szczególnie duży spadek wskaźnika koniunktury w stosunku do IV kwartału 2017 roku obserwujemy w grupie zakładów wykonujących prace związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41). W obecnym kwartale wskaźnik jest ujemny i wynosi -4,4 wobec wysokiej, dodatniej wartości 20,7 sprzed roku.

2. W porównaniu do IV kwartału ubiegłego roku saldo produkcji w sektorze prywatnym zwiększyło się o 17,5 punktu, w publicznym natomiast nastąpił spadek aż o 16 punktów. Trend produkcji maleje od początku bieżącego roku.

Najwyższe saldo produkcji, równe 60,0 występuje w grupie przedsiębiorstw państwowych. Wysokie saldo o wartości 28,2 występuje w grupie zakładów wykonujących roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (PKD 42).

Prognozy produkcji na I kwartał 2019 roku są zdecydowanie mniej optymistyczne od obecnych wyników. Prognoza salda w ujęciu ogółem wynosi -39,6, dla sektora prywatnego -37,9, publicznego zaś -48,3.

3. Poziom trendu zamówień w ujęciu ogółem zmniejsza się od początku bieżącego roku. Jeśli chodzi o zamówienia eksportowe, trend utrzymuje się na prawie niezmiennym poziomie. Obecne saldo zamówień ogółem wynosi 23,0, w sektorze prywatnym 18,8 i publicznym 45,1.

Podobnie jak w poprzednich okresach, wysokie saldo zamówień występuje w grupie przedsiębiorstw państwowych (saldo 85,7). Najniższe saldo, równe 2,5, występuje w grupie zakładów zatrudniających powyżej 100 osób. Warto zwrócić uwagę, że w IV kwartale ubiegłego roku saldo zamówień dla tej grupy wynosiło 51,0, a prognoza na obecny kwartał miała wysoką wartość 39,5.

Prognozy dotyczące zamówień w przyszłym kwartale są pesymistyczne dla wszystkich analizowanych grup zakładów.

4. Od połowy roku 2016 trend cen usług budowlanych jest rosnący. Obecnie znaczne podwyżki cen mają miejsce zarówno w dużych, jak i mniejszych zakładach, zarówno w sektorze publicznym, jak prywatnym.

W grupie najmniejszych firm prywatnych, zatrudniających do 10 pracowników i w grupie zakładów zatrudniających do 20 osób salda cen wynoszą odpowiednio 20,5 oraz 23,3. Wysokie salda cen, równe 46,2, występuje w grupie zakładów wykonujących prace związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41) oraz w zakładach zatrudniających powyżej 100 osób (48,5).

5. Sytuacja finansowa zakładów budowlanych w ujęciu ogółem nie zmienia się, jednak pod tym względem w znacznie lepszej sytuacji są przedsiębiorstwa sektora publicznego. Salda finansowe w sektorze prywatnym i publicznym wynoszą odpowiednio 13,0 i 24,2. Podobnie jak w poprzednim kwartale najsłabiej oceniają swą sytuację finansową zakłady zatrudniające do 20 osób (saldo 4,5) oraz prywatne mikroprzedsiębiorstwa (saldo 3,9).

Zarówno firmy prywatne, jak przedsiębiorstwa publiczne spodziewają się znacznego pogorszenia swej sytuacji finansowej w nadchodzącym kwartale. Dla sektora prywatnego prognozowane saldo wynosi -12,1, dla publicznego -31,9.

6. Od około połowy 2016 roku trend zatrudnienia w sektorze budowlanym wykazuje słabą tendencję rosnącą. Obecne saldo zatrudnienia w ujęciu ogółem ma niską wartość 1,6. W sektorze prywatnym saldo ma wartość 1,0, jest więc prawie identyczne jak w IV kwartale przed rokiem, w publicznym zaś wynosi 4,4 i jest wyższe niż rok temu aż o 16,3 punktów.

W pozostałych grupach zakładów salda zatrudnienia również są stosunkowo niskie. W grupie zakładów zatrudniających do 20 osób oraz prywatnych mikroprzedsiębiorstw, salda są odpowiednio równe 3,4 oraz 1,3. Salda istotnie poniżej zera obserwujemy dla zakładów zatrudniających powyżej 100 osób (-11,6) oraz dla zakładów zajmujących się wznoszeniem budynków (PKD41, saldo -9,7).

7. Trudności z zatrudnieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach nie ustępują.

Obecnie 64% zakładów często lub bardzo często boryka się z problemem znalezienia pracowników o wysokich kwalifikacjach. Problem wykwalifikowanych pracowników jest szczególnie poważny w grupie zakładów zatrudniających do 20 osób, w której takie trudności obecnie ma aż 80% zakładów wobec 53% rok temu.

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach występują obecnie w 58,5% zakładów, a przed rokiem w 47,7%. Ten problem jest najbardziej dotkliwy w grupie zakładów zatrudniających do 20 osób (70% zakładów deklaruje takie problemy obecnie, 41,5% rok temu).

8. Trend nakładów inwestycyjnych w budownictwie utrzymuje się na niezmiennym poziomie. Po optymistycznym III kwartale, kiedy to po raz pierwszy od 2008 roku saldo inwestycji w ujęciu ogółem były wyraźnie wyższe od zera i równe 7,9, obecnie saldo ponownie znajduje się poniżej zera (-1,8). Dla sektora publicznego saldo jest jednak dodatnie (19,8), w przeciwieństwie do sektora prywatnego (-5,9). Najwyższe dodatnie saldo inwestycji odnotowano dla przedsiębiorstw państwowych (40,0). Najniższe nakłady inwestycyjne występują, podobnie jak w ubiegłym kwartale, w zakładach zajmujących się wznoszeniem budynków (PKD 41, saldo -28,0), prywatnych mikroprzedsiębiorstwach (saldo -14,4) oraz zakładach zatrudniających do 20 osób (saldo -10,2).

9. Trend wykorzystania mocy produkcyjnych nie zmienia się. Najwyższe saldo wykorzystania mocy produkcyjnych, równe 37,1, utrzymuje się w grupie przedsiębiorstw państwowych, najniższe o wartości 5,4 w grupie zakładów sektora prywatnego zatrudniających do 10 pracowników.

Zakłady budowlane przewidują spadek wykorzystania mocy produkcyjnych w nadchodzącym kwartale.

10. Trend ocen ogólnej sytuacji gospodarczej, formułowanych przez zakłady budowlane, nadal w szybkim tempie maleje. Obecne saldo ocen gospodarki w ujęciu ogółem wynosi 15,1, jest więc mniejsze o 10 punktów niż w IV kwartale ubiegłego roku.

Salda ocen gospodarki są dodatnie we wszystkich analizowanych grupach zakładów, lecz znacznie niższe niż przed rokiem. W sektorze prywatnym saldo ocen gospodarki wynosi 11,0, w publicznym 36,7. Najniższe oceny występują wśród zakładów zajmujących się wznoszeniem budynków (PKD 41, saldo 2,2).

Prognozy dotyczące sytuacji gospodarczej w nadchodzącym kwartale są znacząco niższe od obecnych ocen. Prognozowane saldo wynosi w ujęciu ogółem -25,9, dla sektora prywatnego -26,2 i publicznego -23,9.

11. Zakłady budowlane oceniają sytuację we własnej branży jeszcze gorzej niż sytuację w całej gospodarce. Trend ocen budownictwa maleje w znacznie szybszym tempie niż trend ocen gospodarki. Obecne saldo ocen budownictwa w ujęciu ogółem jest równe 9,0, w sektorze prywatnym wynosi 7,4 i w sektorze publicznym 17,6. Najgorsze oceny budownictwa pochodzą z zakładów zajmujących się wznoszeniem budynków (PKD 41, saldo -10,2) oraz z zakładów zatrudniających powyżej 100 pracowników (saldo -8,4).

Prognozy sytuacji budownictwa na nadchodzący kwartał są znacząco niższe niż oceny obecnego kwartału. Prognozowane salda w ujęciu ogółem, w sektorze prywatnym i publicznym są ujemne i odpowiednio równe -33,4, -34,7 oraz -26,2.

12. Wysokie ceny surowców i materiałów nadal są główną barierą, wskazaną przez 50,8% zakładów budowlanych (w poprzednim kwartale 49,7%). Drugą barierą ponownie są nadmierne obciążenia podatkowe, jednak obecnie wskazane przez 41,1% zakładów, czyli o 6,5 punktów procentowych mniej niż w poprzednim kwartale. Obie bariery są bardziej dotkliwe dla firm prywatnych niż dla przedsiębiorstw publicznych - w przypadku cen surowców i materiałów różnica wynosi aż 16 punktów, w przypadku podatków 2 punkty.

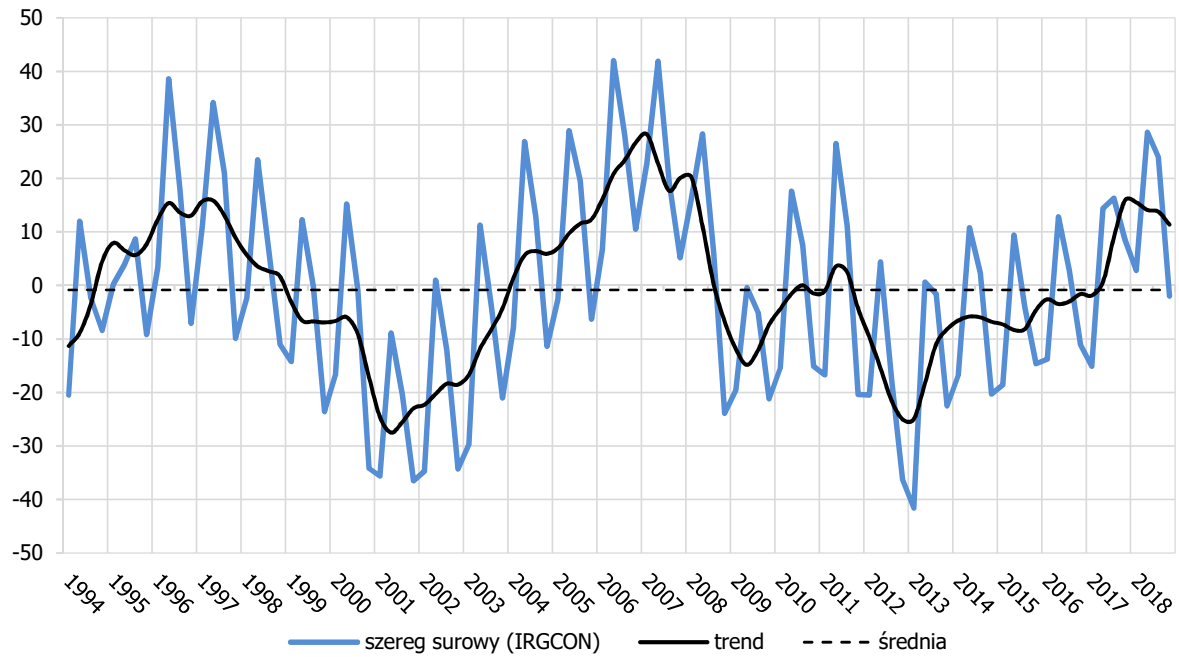
Kolejnymi barierami są: silna konkurencja wewnątrz gałęzi (obecnie 36,2%, w poprzednim kwartale 40,1%), niestabilność przepisów prawnych (obecnie 34,6%, w poprzednim kwartale 37,4%), zatory płatnicze (obecnie 30,8%, w poprzednim kwartale 32,1%).

Popyt nie jest już problemem ograniczającym aktywność zakładów budowlanych: na barierę popytu wskazuje tylko 10,3% zakładów ogółem, 10,7% firm prywatnych i 10,2% przedsiębiorstw publicznych.

Zakłady budowlane przewidują, że w nadchodzącym kwartale - z wyjątkiem niekorzystnych warunków pogodowych i niedostatecznego popytu - pozostałe analizowane bariery będą dla nich dotkliwe w mniejszym lub co najwyżej takim samym stopniu jak obecnie.

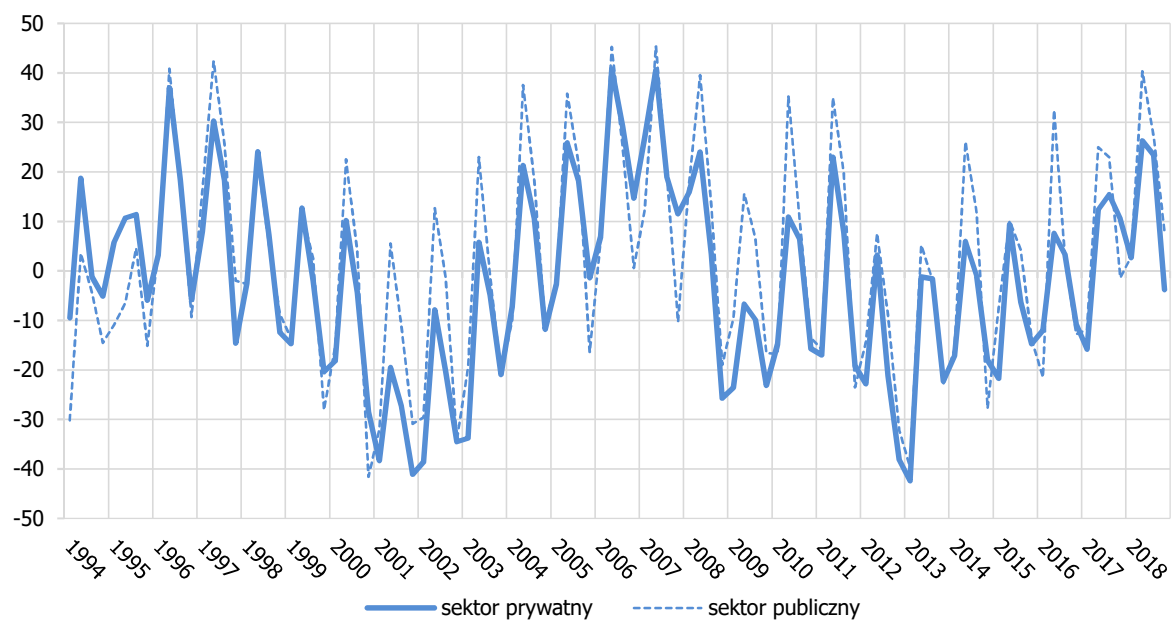
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

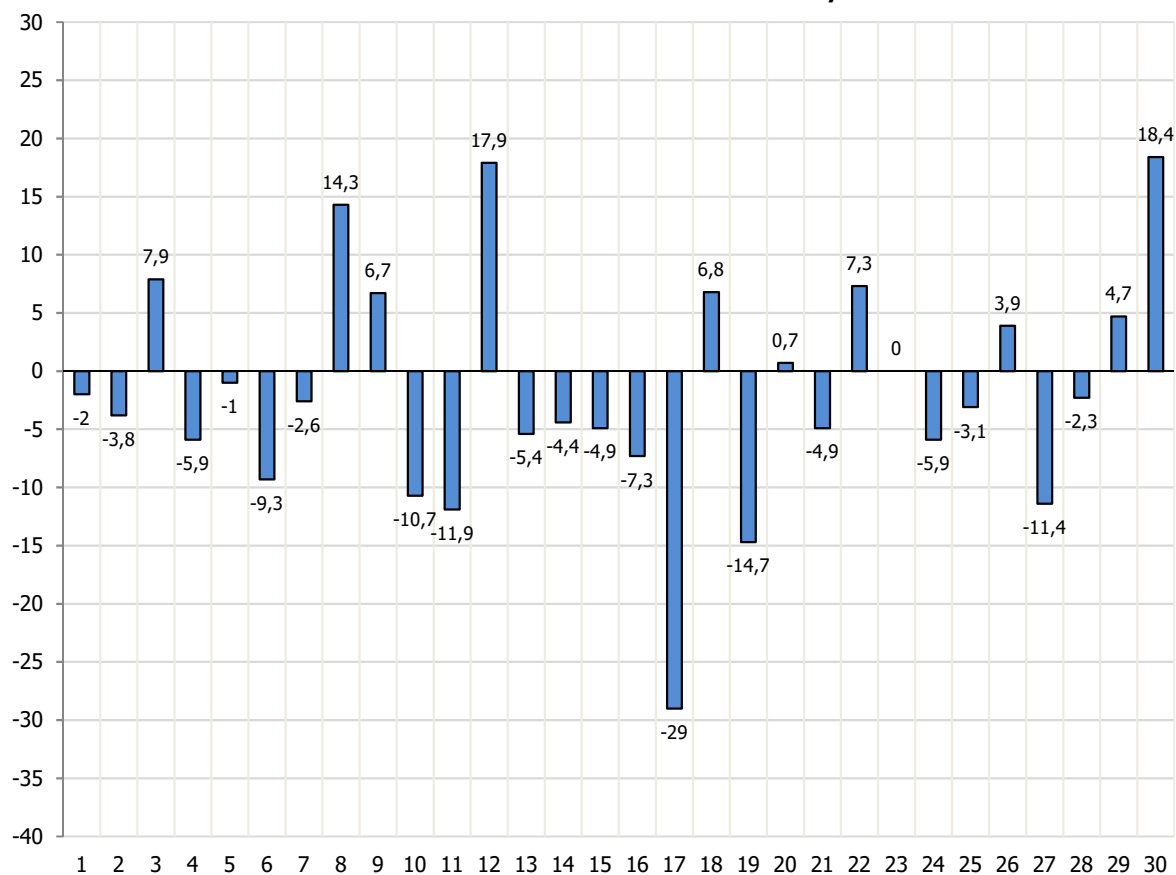
	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018
a. Zamówienia ogółem - stan	31.8	28.0	-16.2	34.8	40.2	23.0
b. Zatrudnienie - prognoza	0.7	-11.1	21.8	22.3	7.7	-26.9
Wskaźnik koniunktury (IRGCON) = (a+b)/2	16.3	8.5	2.8	28.6	24.0	-2.0

Wskaźnik koniunktury wg sektorów własnościowych

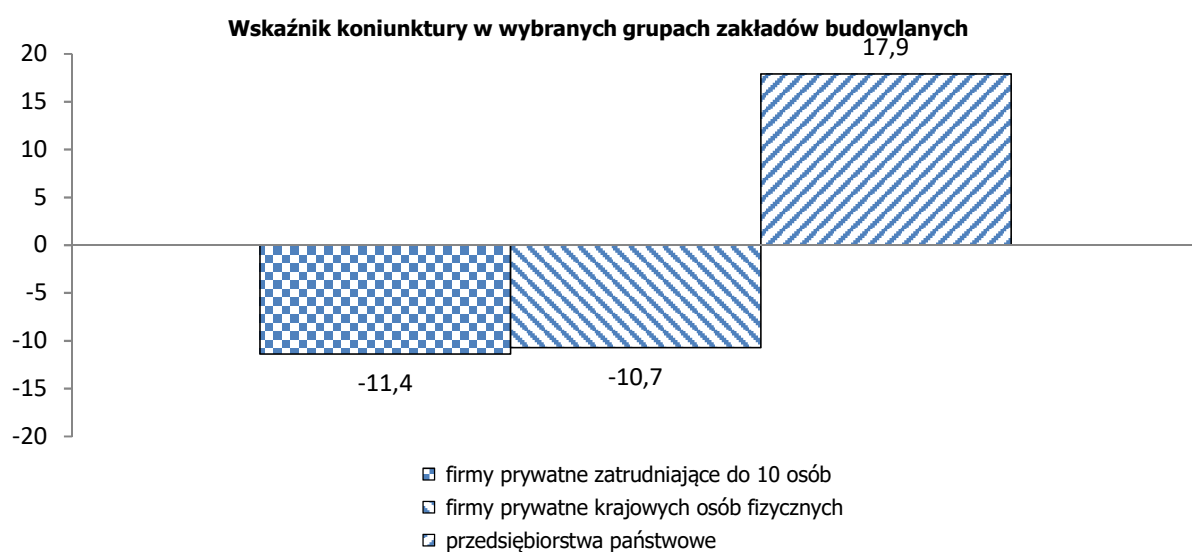
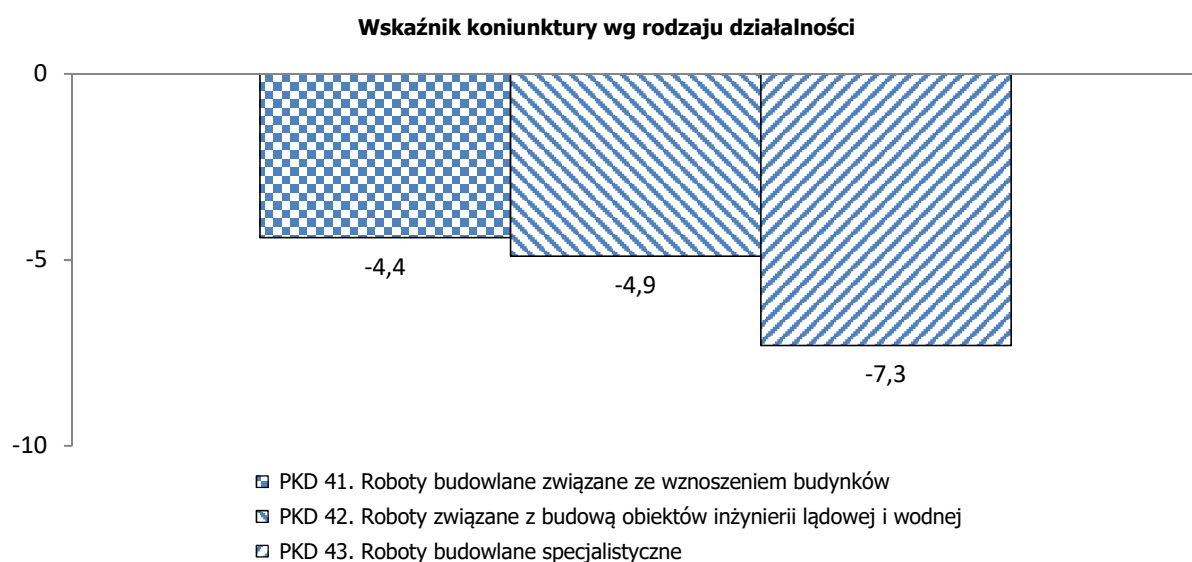
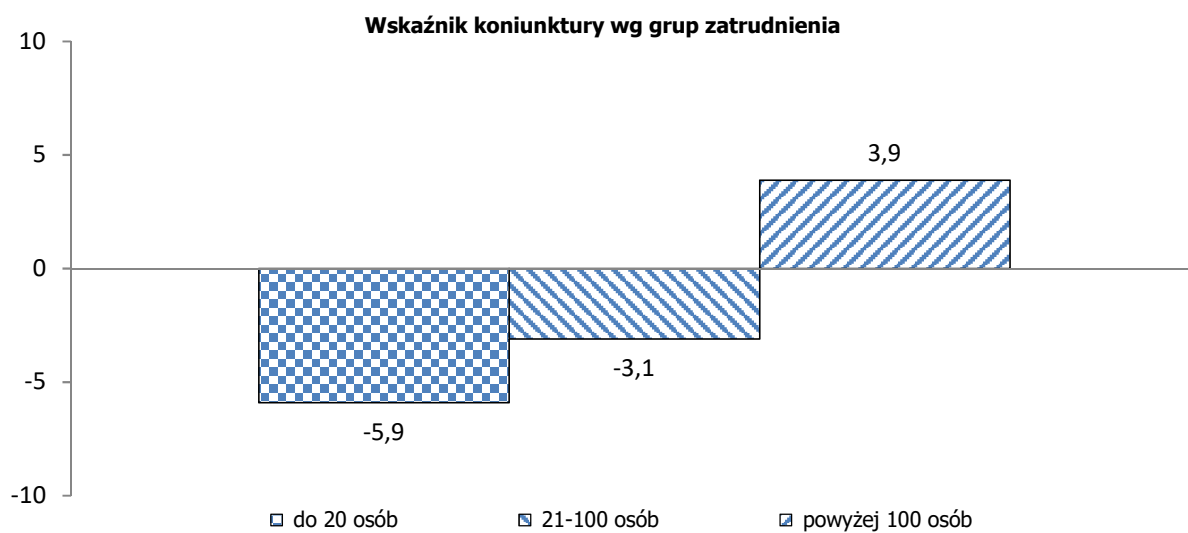

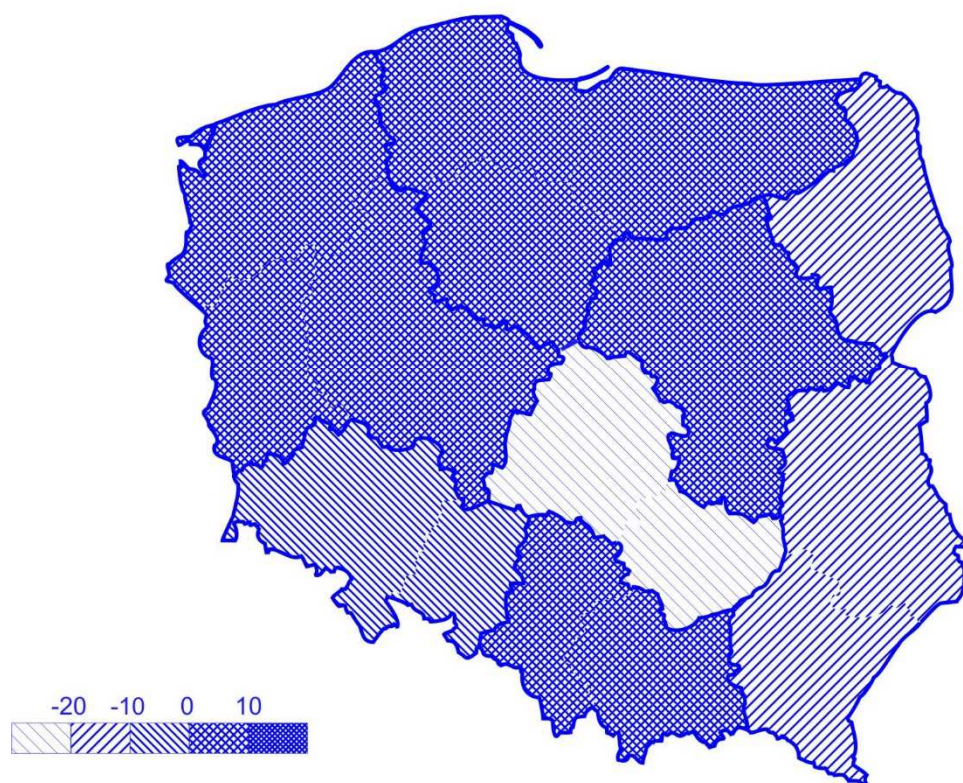
	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018
Wskaźnik koniunktury (IRGCON)	16.3	8.5	2.8	28.6	24.0	-2.0
Wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym	15.4	10.5	2.7	26.3	23.4	-3.8
Wskaźnik koniunktury w sektorze publicznym	23.0	-1.4	2.9	40.3	27.2	7.9

Zbiorcze zestawienie wskaźnika koniunktury

1. Ogółem
2. Sektor prywatny
3. Sektor publiczny
4. Powstałe przed lub w 1989 r.
5. Powstałe w lub po 1990 r.
6. Sektor prywatny – powstałe przed lub w 1989 r.
7. Sektor prywatny – powstałe w lub po 1990 r.
8. Sektor publiczny – powstałe przed lub w 1989 r.
9. Sektor publiczny – powstałe w lub po 1990 r.
10. Sektor prywatny – zakłady krajowych osób fizycznych
11. Sektor prywatny – pozostałe zakłady krajowe
12. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe
13. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa komunalne
14. PKD2007 – Dział 41
15. PKD2007 – Dział 42
16. PKD2007 – Dział 43
17. Region centralny
18. Region południowy
19. Region wschodni
20. Region północno-zachodni
21. Region południowo-zachodni
22. Region północny
23. Region woj. mazowieckie
24. Zatrudnienie do 20 osób
25. Zatrudnienie 21–100 osób
26. Zatrudnienie pow. 100 osób
27. Sektor prywatny – zatrudnienie do 10 osób
28. Sektor prywatny – zatrudnienie powyżej 10 osób
29. Sektor publiczny – zatrudnienie do 100 osób
30. Sektor publiczny – zatrudnienie powyżej 100 osób

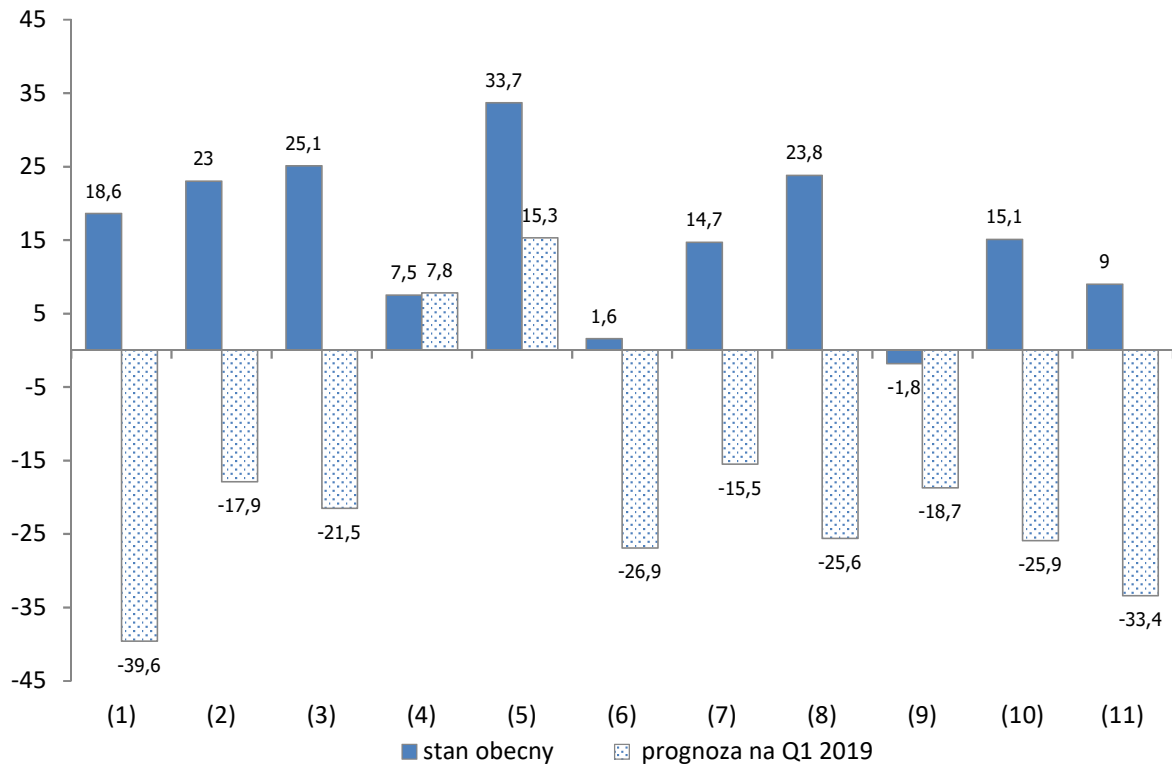

Wskaźnik koniunktury w regionach (NUTS1)

1. Region centralny	-29.0
2. Region południowy	6.8
3. Region wschodni	-14.7
4. Region północno-zachodni	0.7
5. Region południowo-zachodni	-4.9
6. Region północny	7.3
7. Region woj. mazowieckie	0.0

*) Podział na regiony według klasyfikacji NUTS1

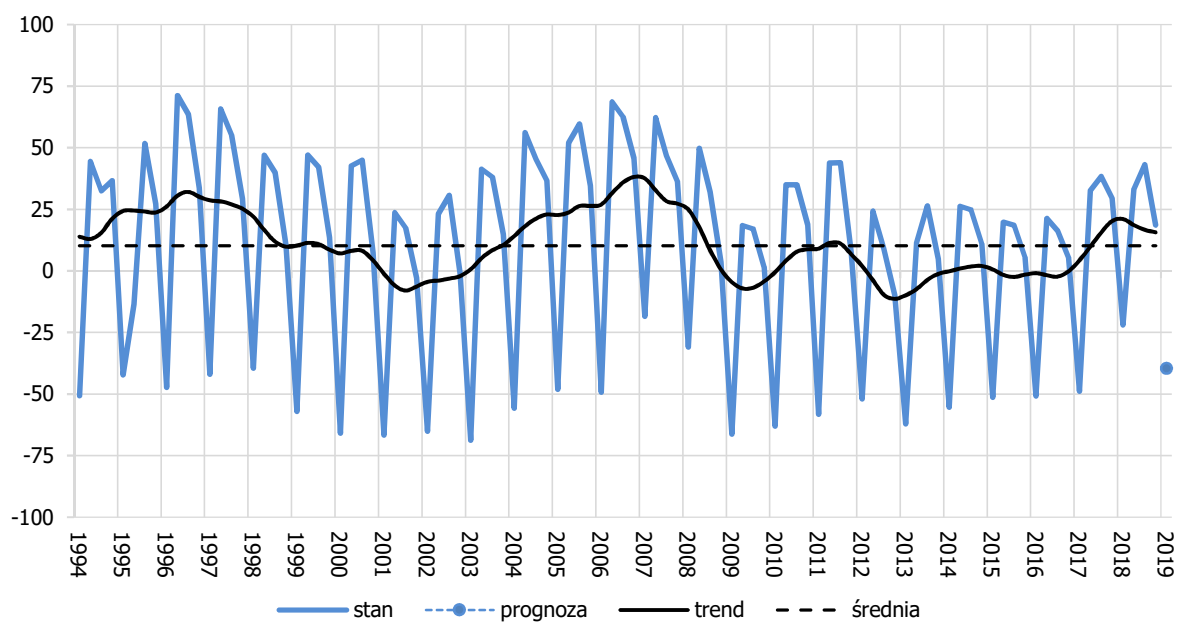
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

- (1) Produkcja
- (2) Zamówienia ogółem
- (3) Zamówienia krajowe
- (4) Zamówienia eksportowe
- (5) Ceny świadczonych usług
- (6) Zatrudnienie
- (7) Sytuacja finansowa
- (8) Wykorzystanie mocy produkcyjnych
- (9) Nakłady inwestycyjne
- (10) Ogólna sytuacja gospodarcza
- (11) Sytuacja budownictwa

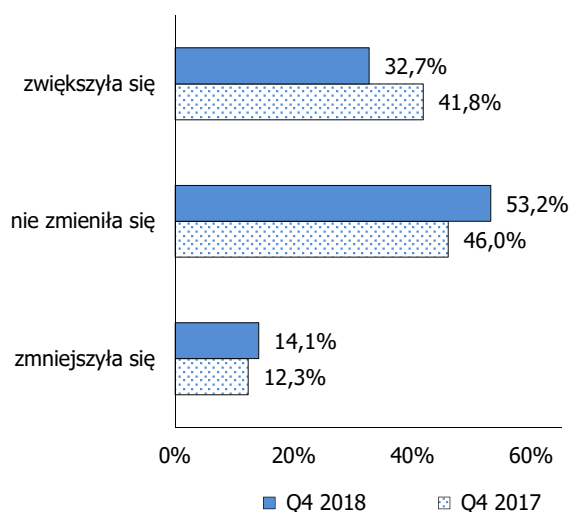
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

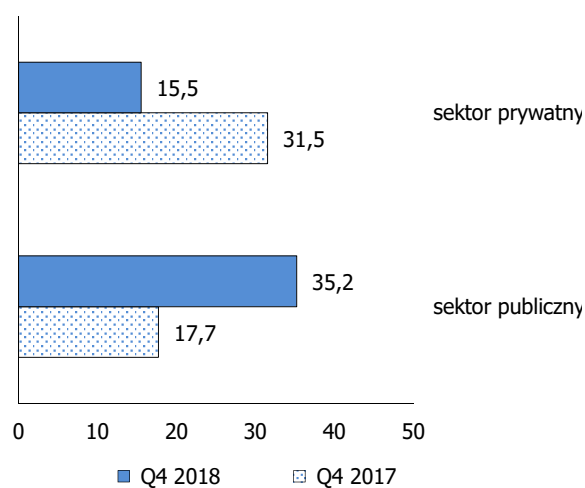

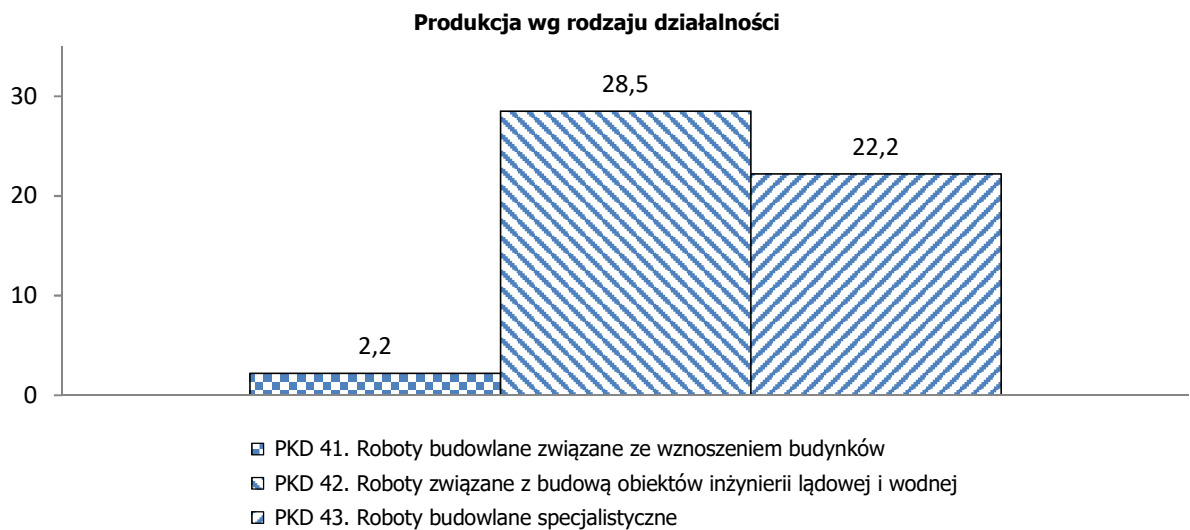
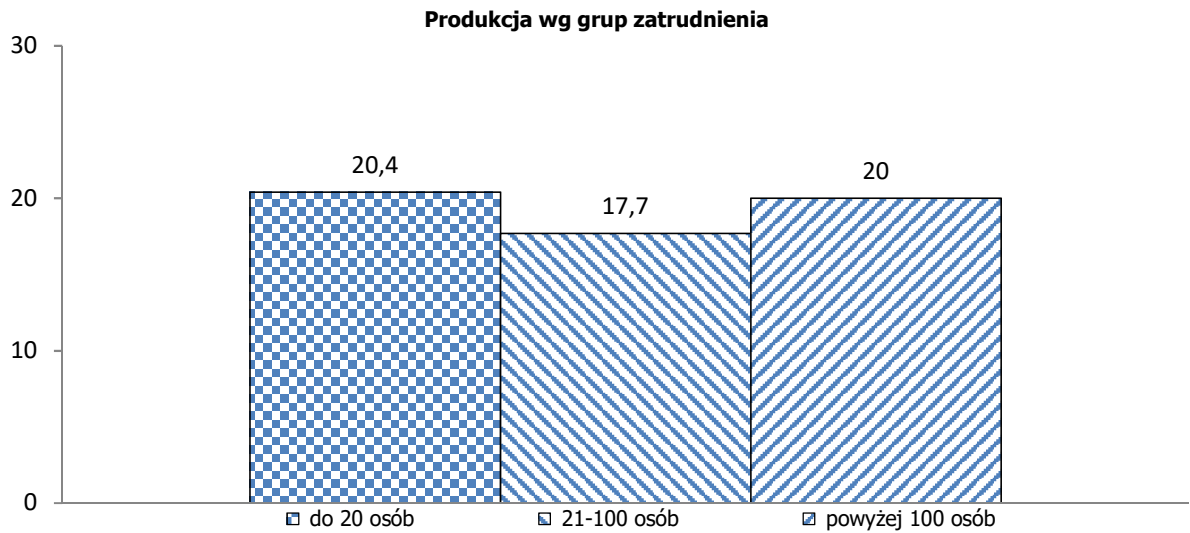
	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019
stan	29.5	-22.0	33.1	43.2	18.6	
prognoza						-39.6

Produkcja - składowe salda

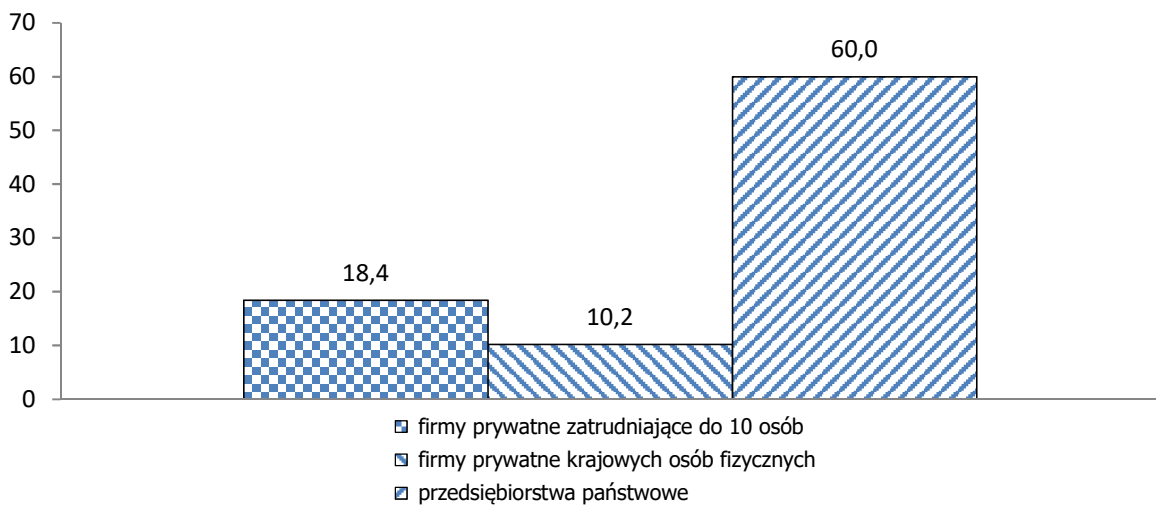

Produkcja - saldo wg sektorów własnościowych

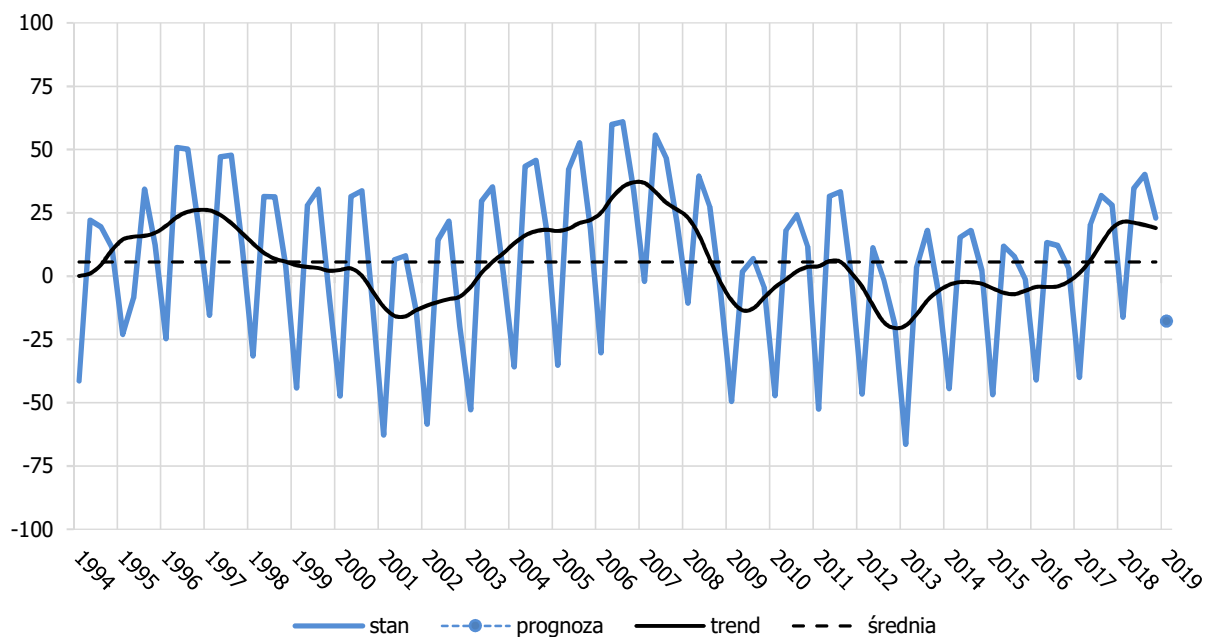

Produkcja w wybranych grupach zakładów budowlanych

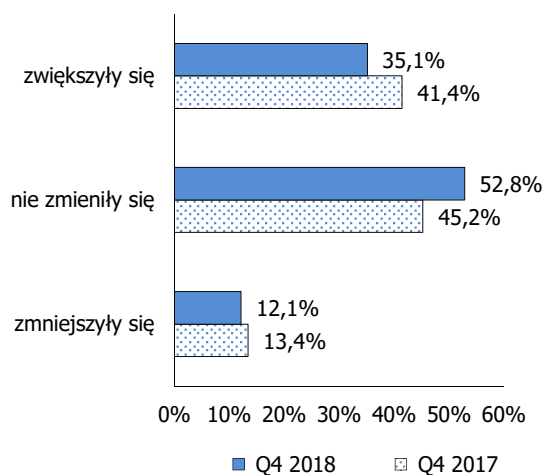

2) Zamówienia ogółem

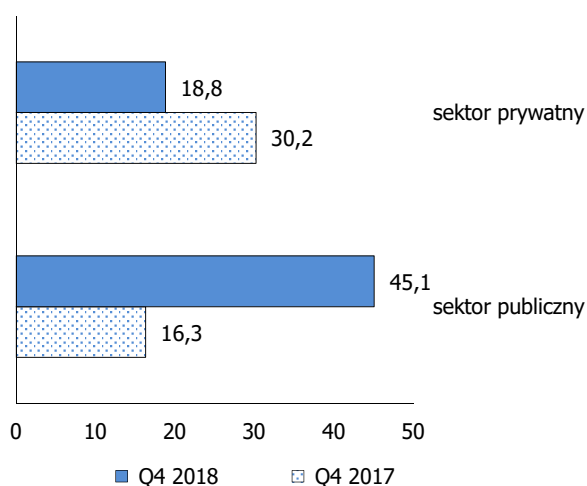

	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019
stan	28.0	-16.2	34.8	40.2	23.0	
prognoza						-17.9

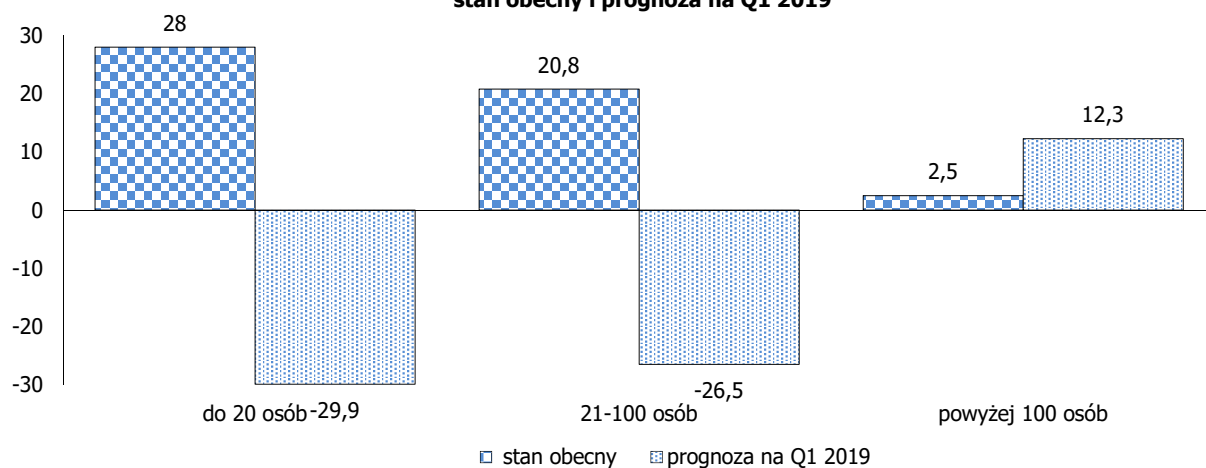
Zamówienia ogółem - składowe salda

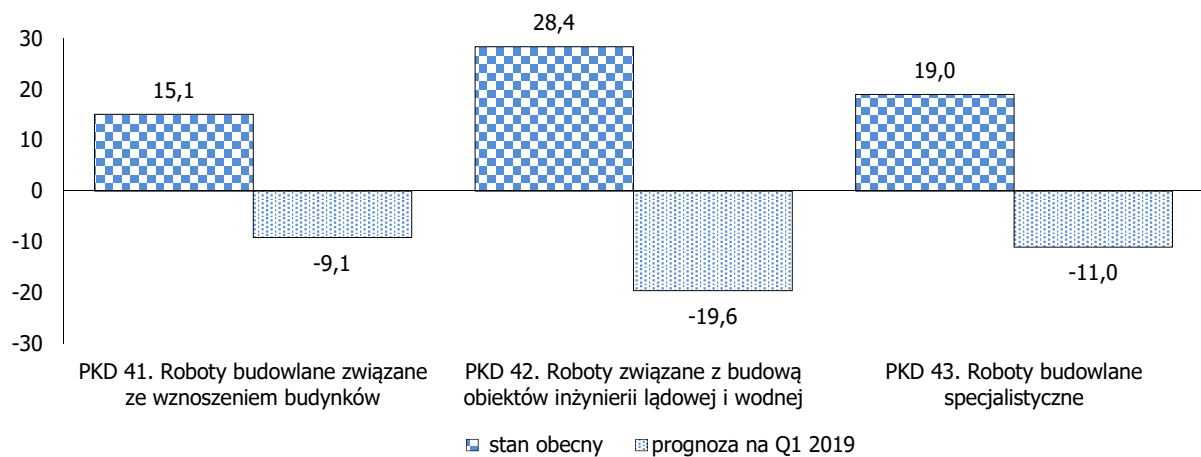
Zamówienia ogółem - saldo wg sektorów własnościowych

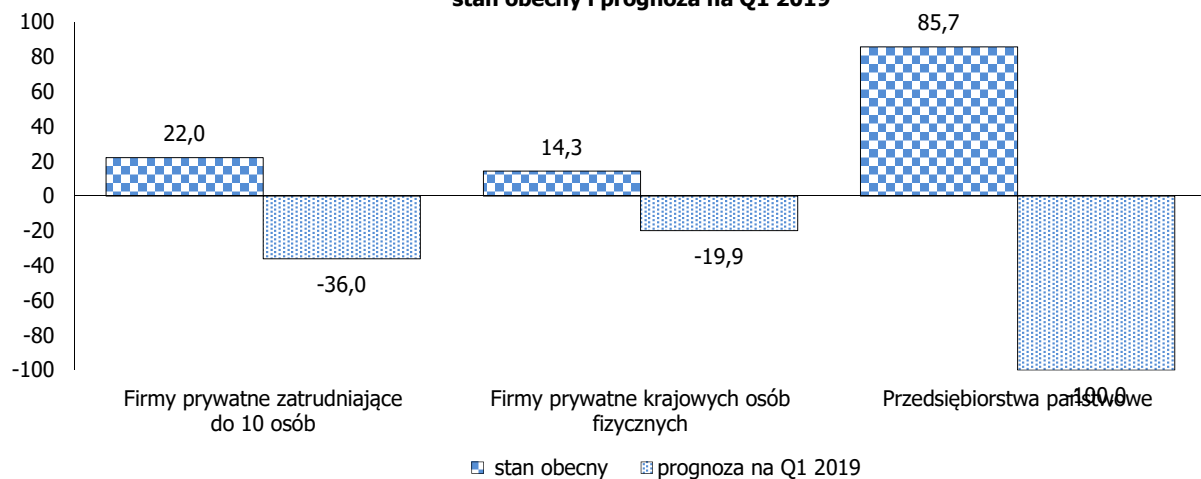
Zamówienia ogółem wg grup zatrudnienia - stan obecny i prognoza na Q1 2019

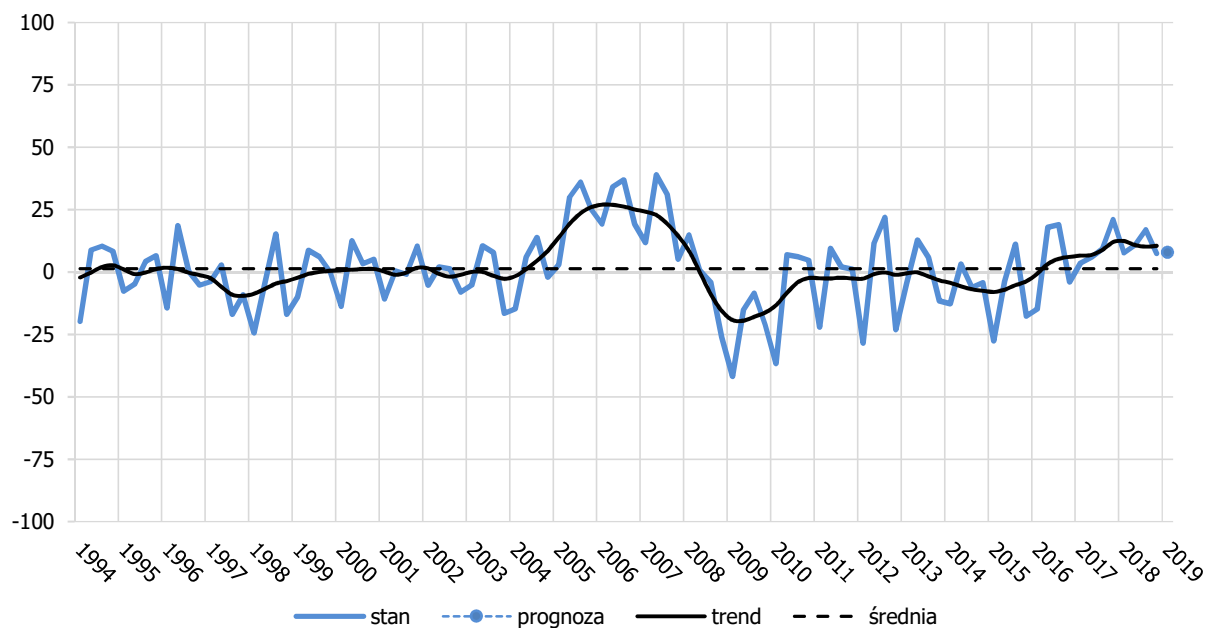
Zamówienia ogółem wg rodzaju działalności - stan obecny i prognoza na Q1 2019

Zamówienia ogółem w wybranych grupach zakładów budowlanych - stan obecny i prognoza na Q1 2019

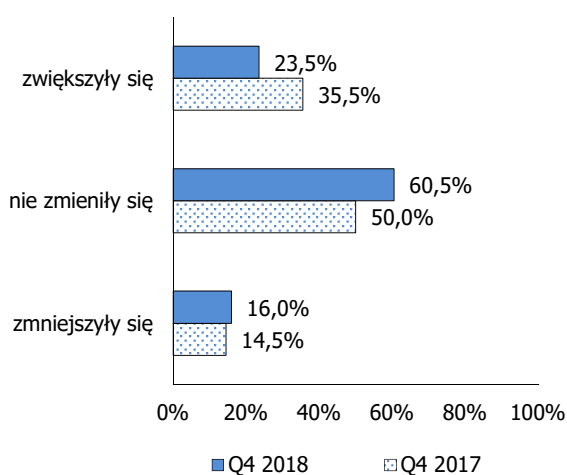

3) Zamówienia eksportowe

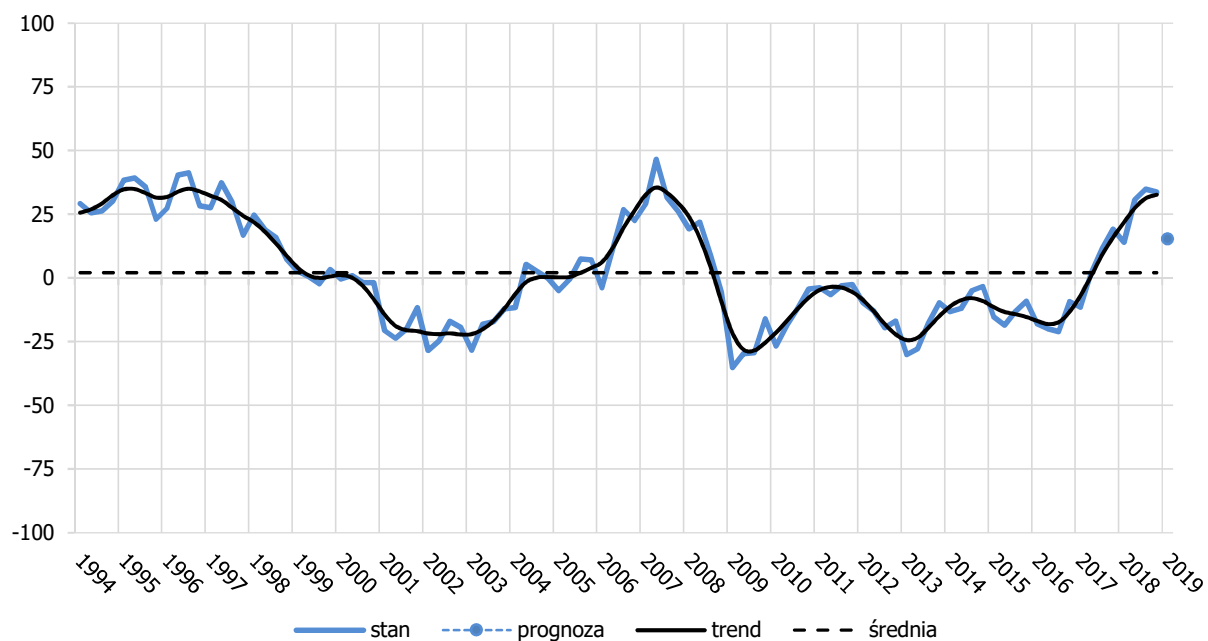

	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019
stan	21.0	7.7	10.8	17.0	7.5	
prognoza						7.8

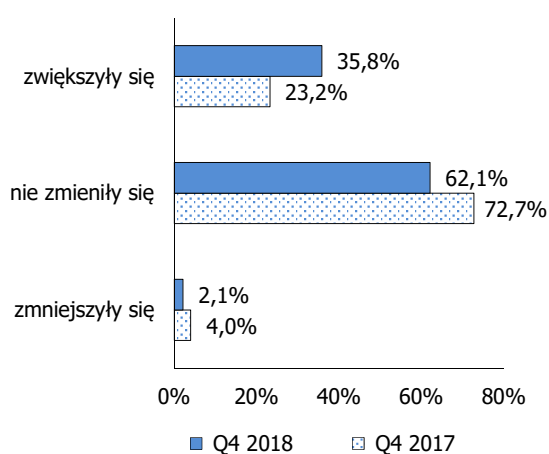
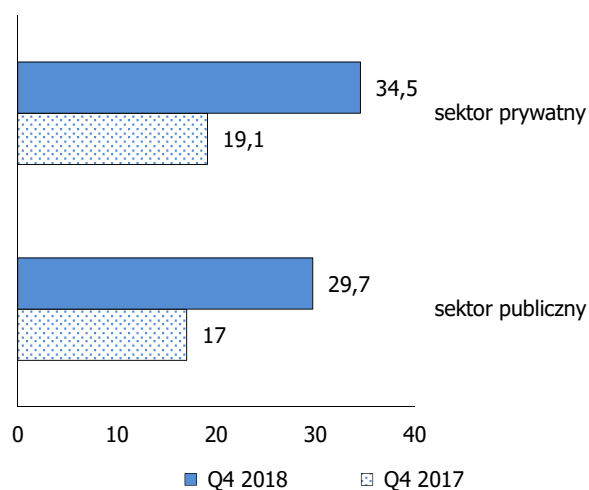
Zamówienia eksportowe - składowe salda

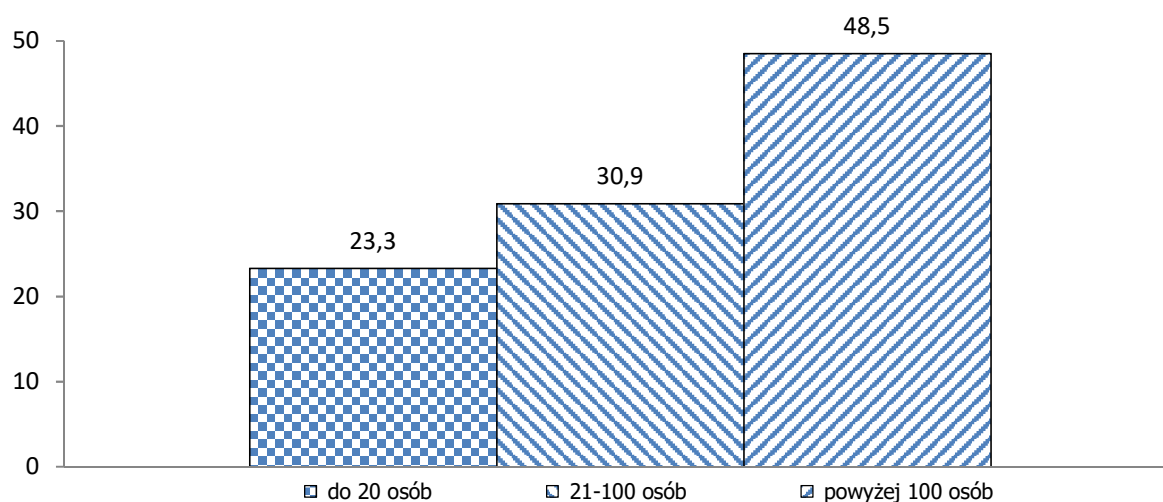
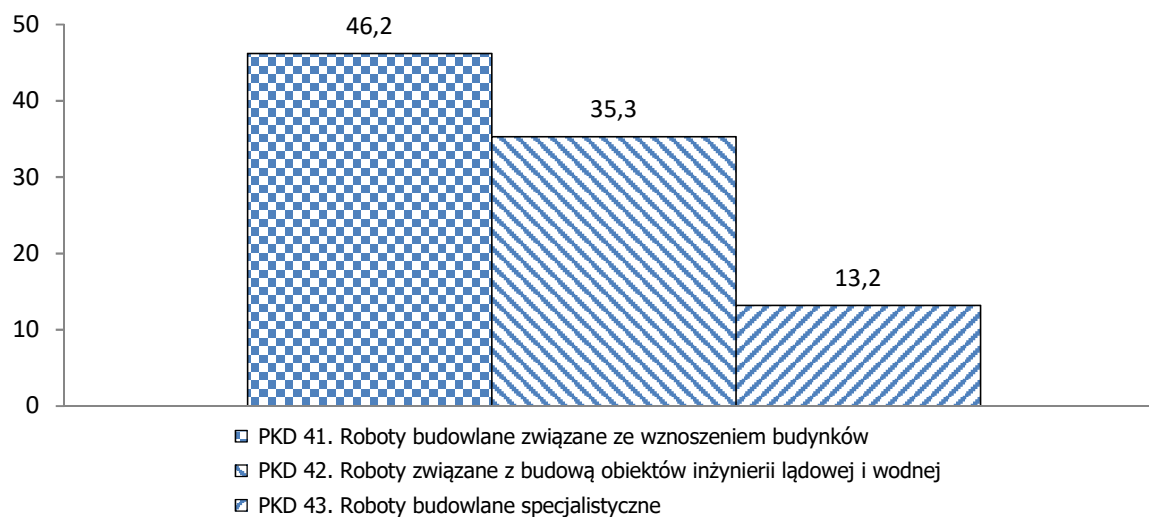
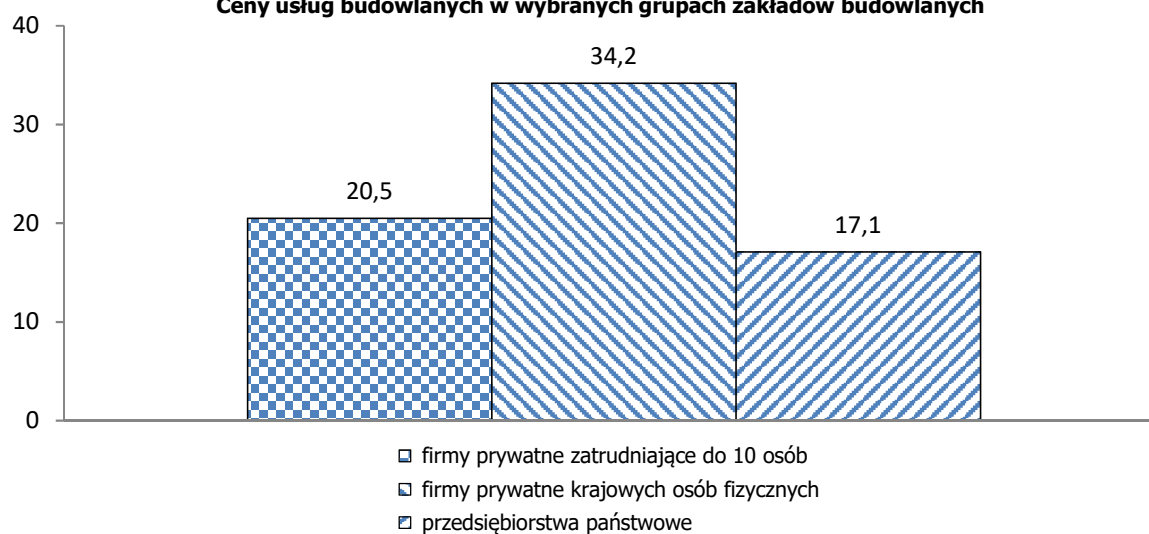

4) Ceny

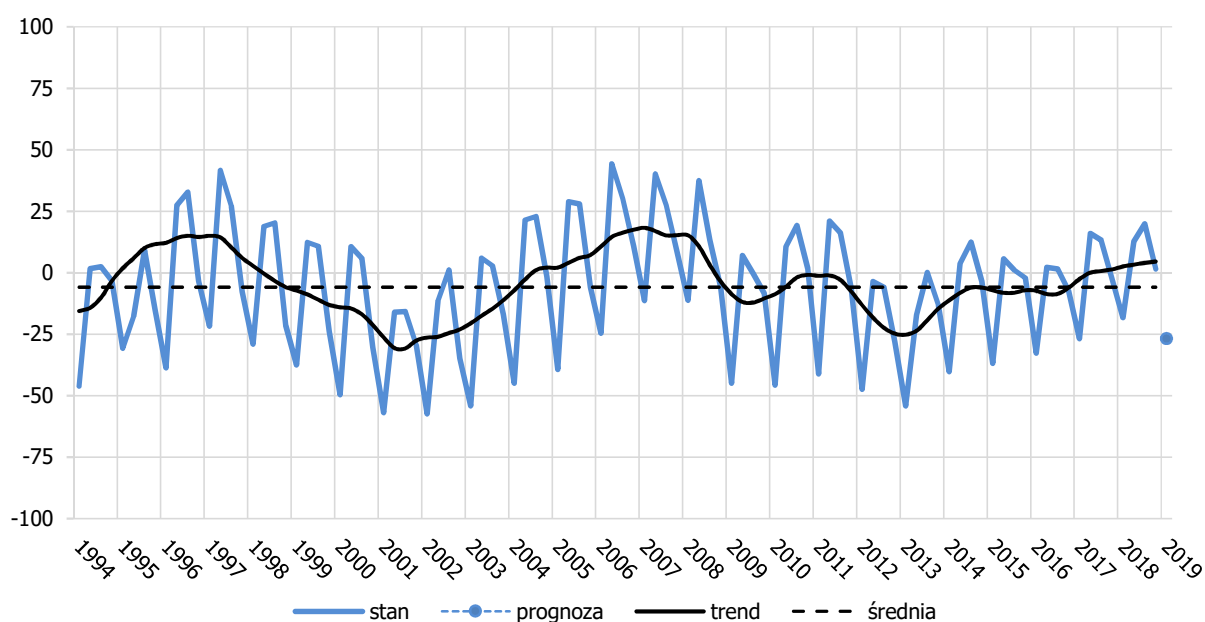

	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019
stan	19.2	14.0	30.7	34.8	33.7	
prognoza						15.3

Ceny usług budowlanych -
składowe saldaCeny usług budowlanych - saldo wg
sektorów własnościowych

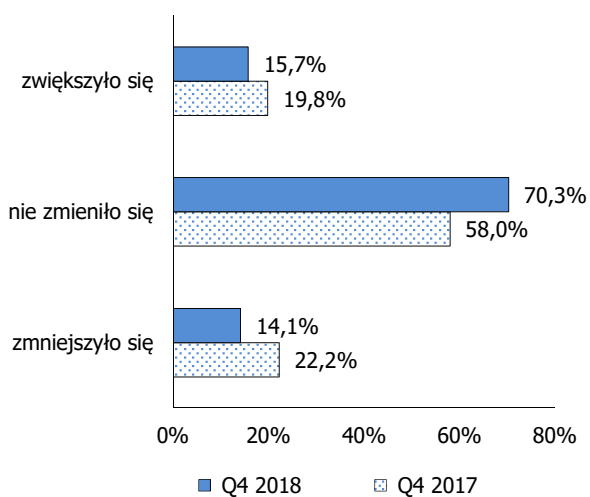
Ceny usług budowlanych wg grup zatrudnienia**Ceny usług budowlanych wg rodzaju działalności****Ceny usług budowlanych w wybranych grupach zakładów budowlanych**

5) Zatrudnienie

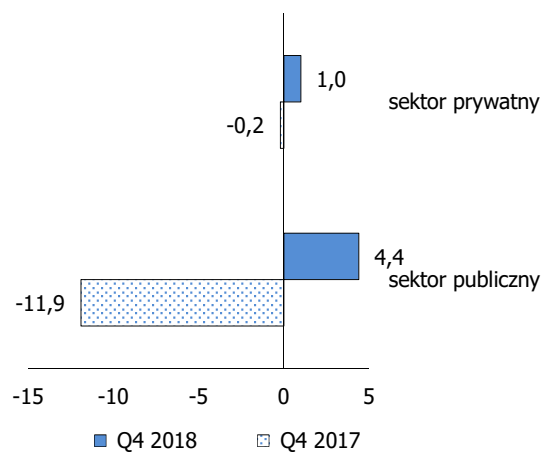

	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019
stan	-2.4	-18.2	12.7	19.9	1.6	
prognoza						-26.9

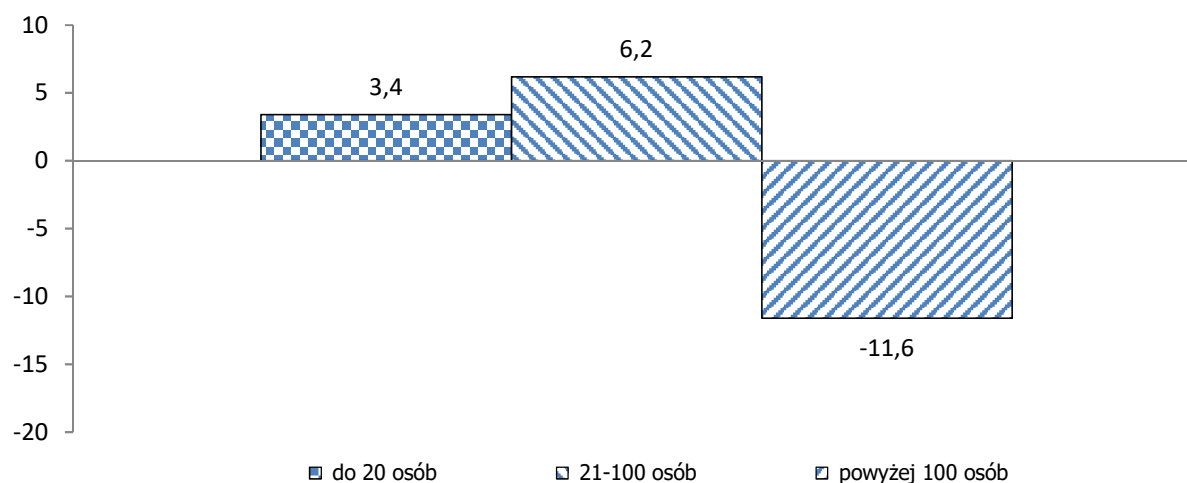
Zatrudnienie - składowe salda

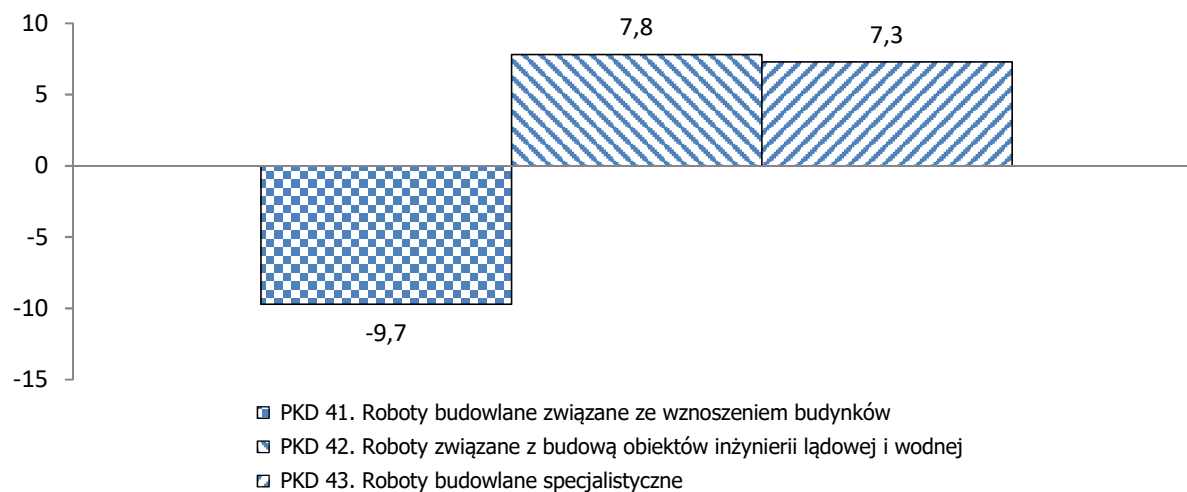
Zatrudnienie - saldo wg sektorów własnościowych

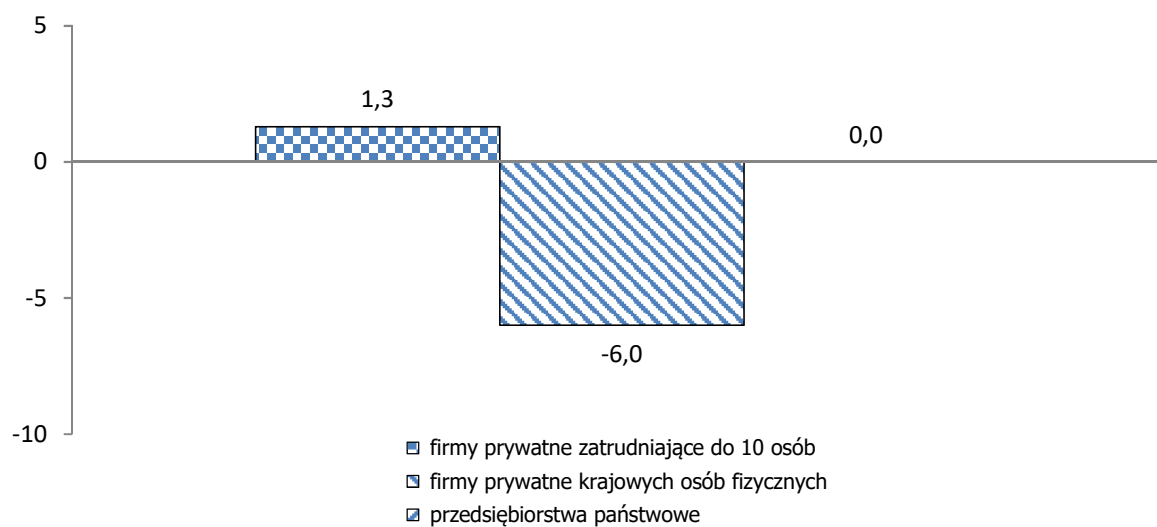
Zatrudnienie wg grup zakładów klasyfikowanych wg wielkości zatrudnienia

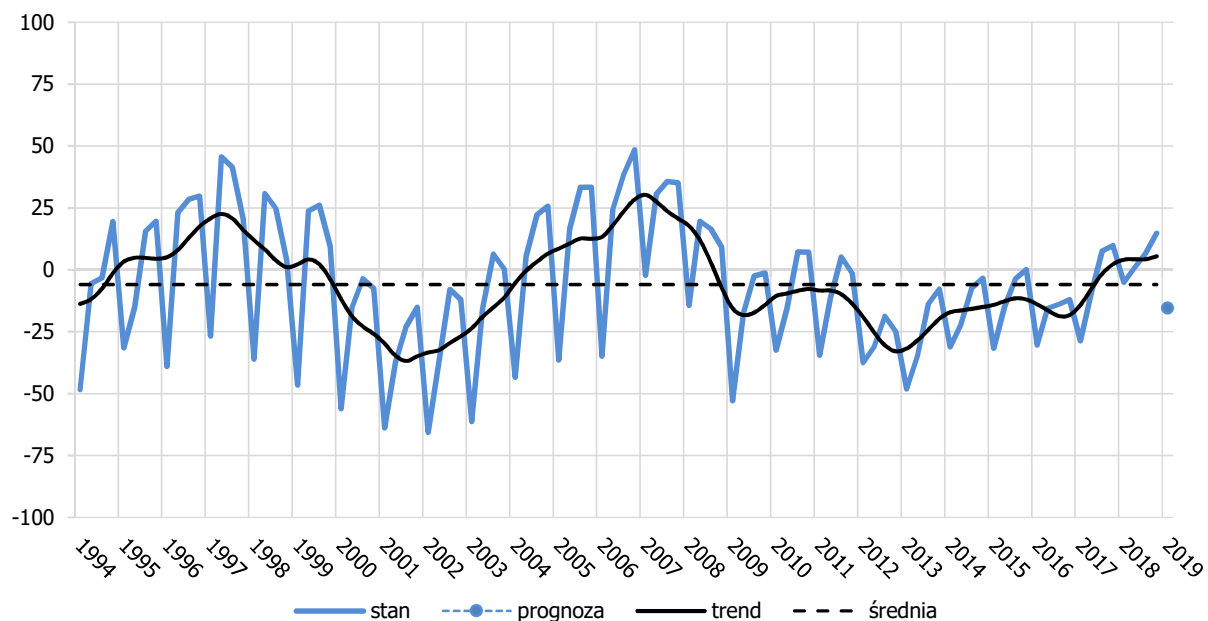
Zatrudnienie wg rodzaju działalności

Zatrudnienie w wybranych grupach zakładów budowlanych

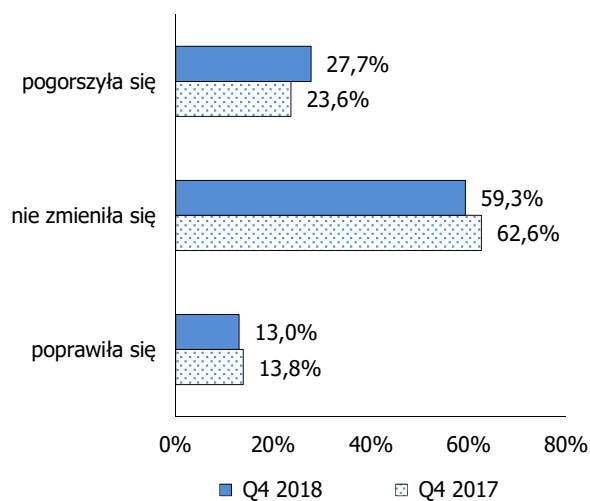

6) Sytuacja finansowa

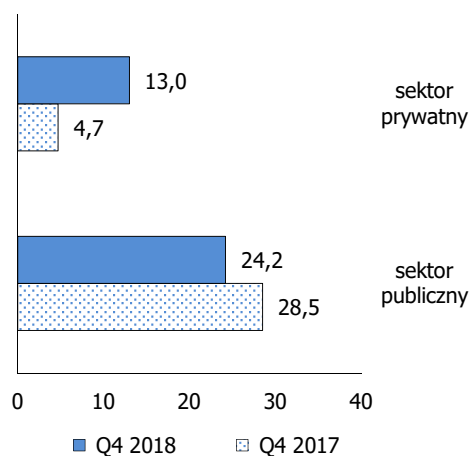

	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019
stan	9.8	-5.0	1.1	6.7	14.7	
prognoza						-15.5

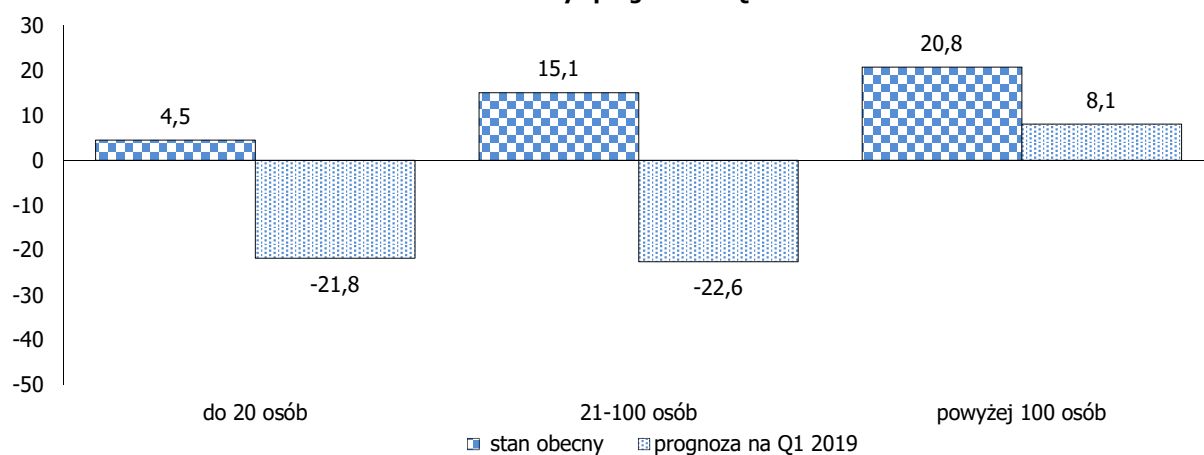
Sytuacja finansowa - składowe salda

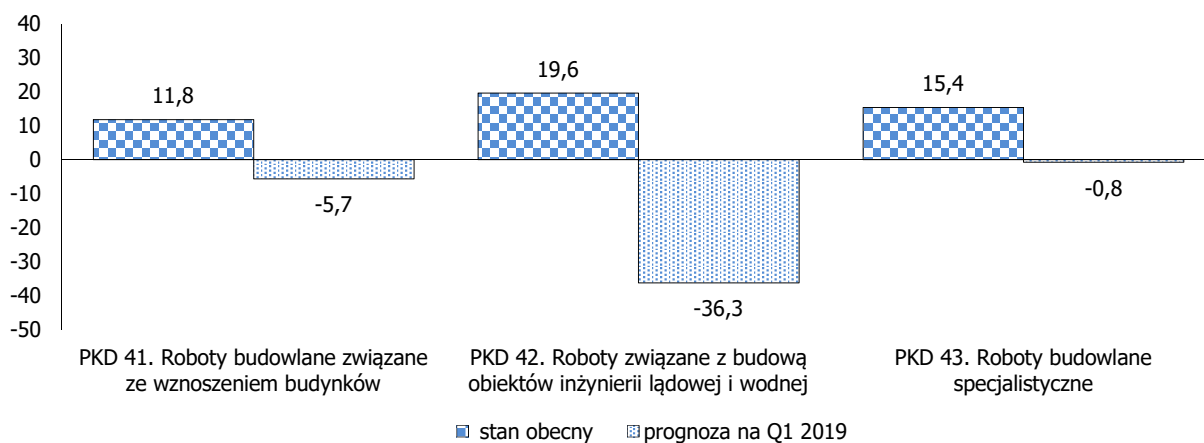
Sytuacja finansowa - saldo wg sektorów własnościowych

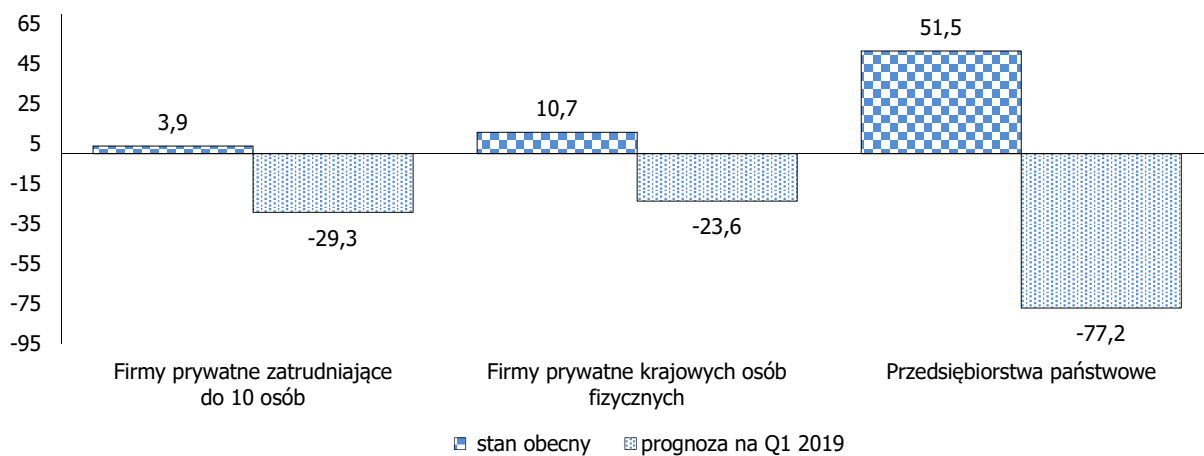
Sytuacja finansowa wg grup zatrudnienia - stan obecny i prognoza na Q1 2019

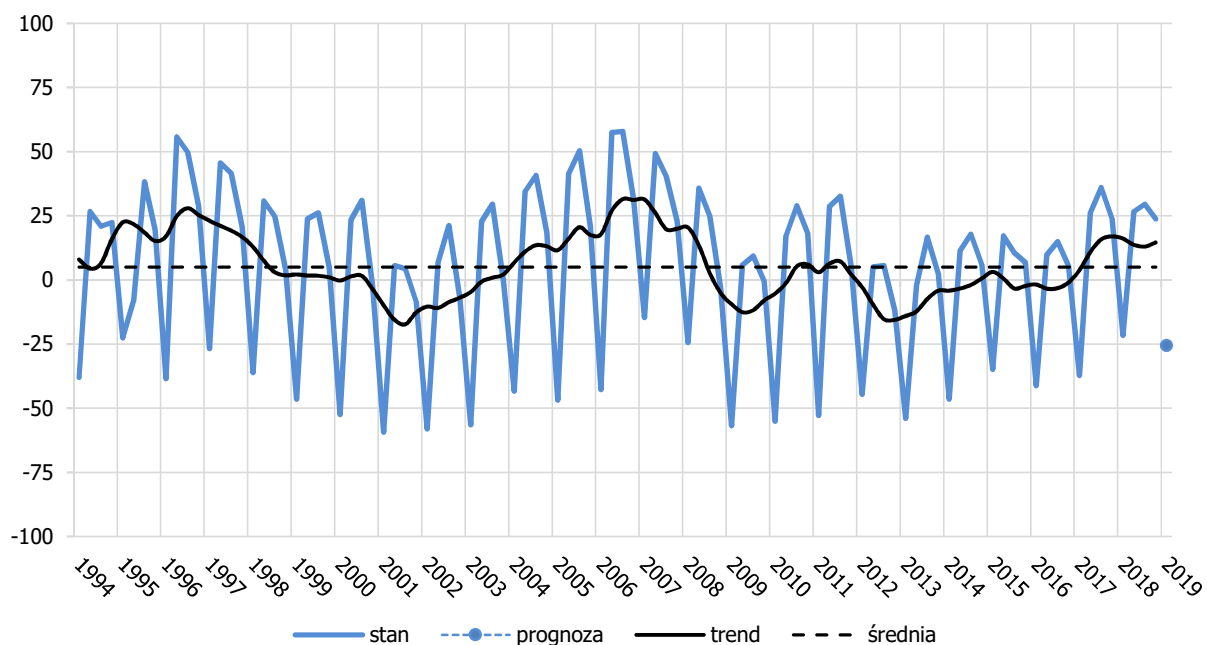
Sytuacja finansowa wg rodzaju działalności - stan obecny i prognoza na Q1 2019

Sytuacja finansowa wybranych grup zakładów budowlanych - stan obecny i prognoza na Q1 2019

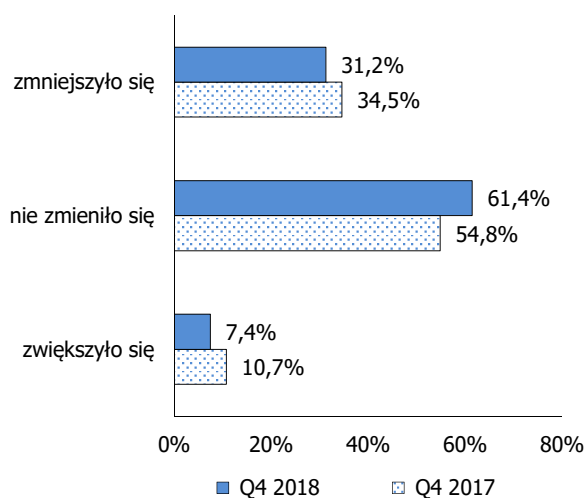

7) Wykorzystanie mocy produkcyjnych

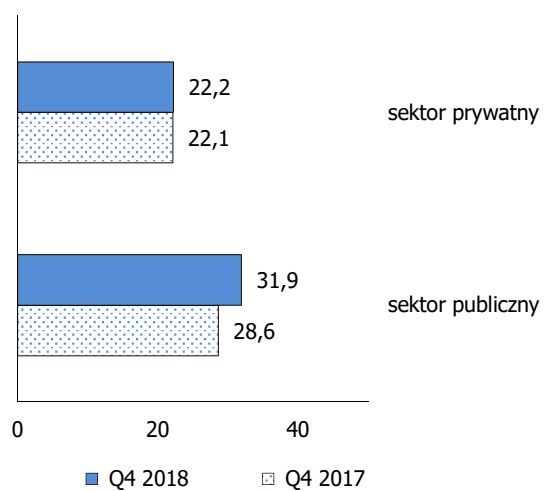

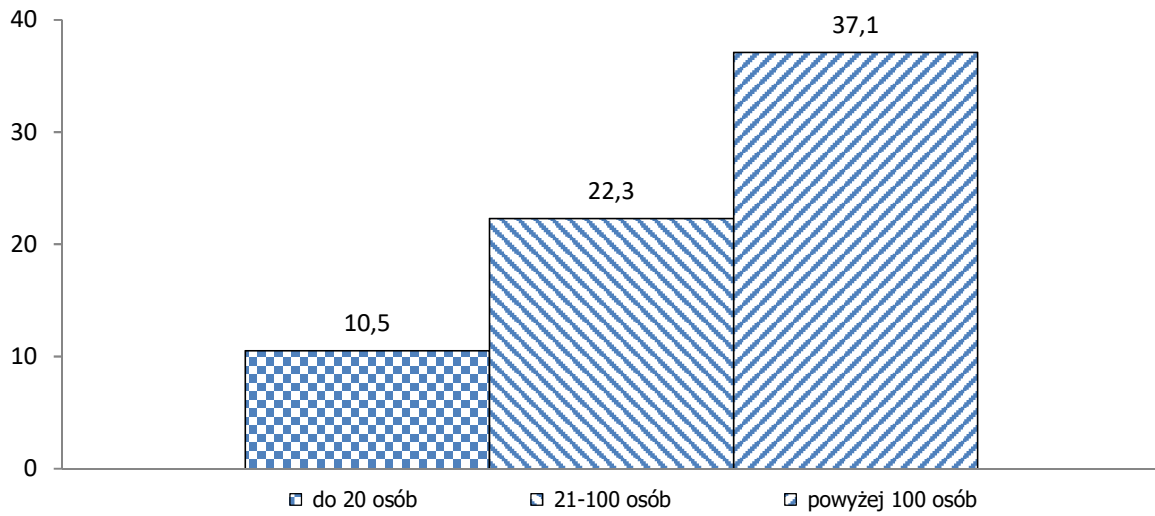
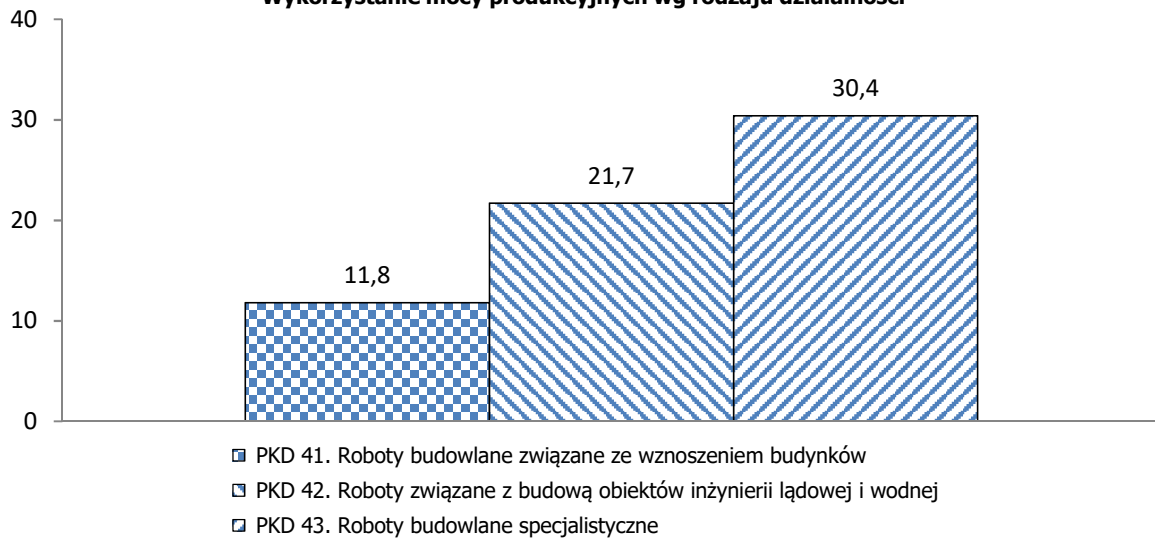
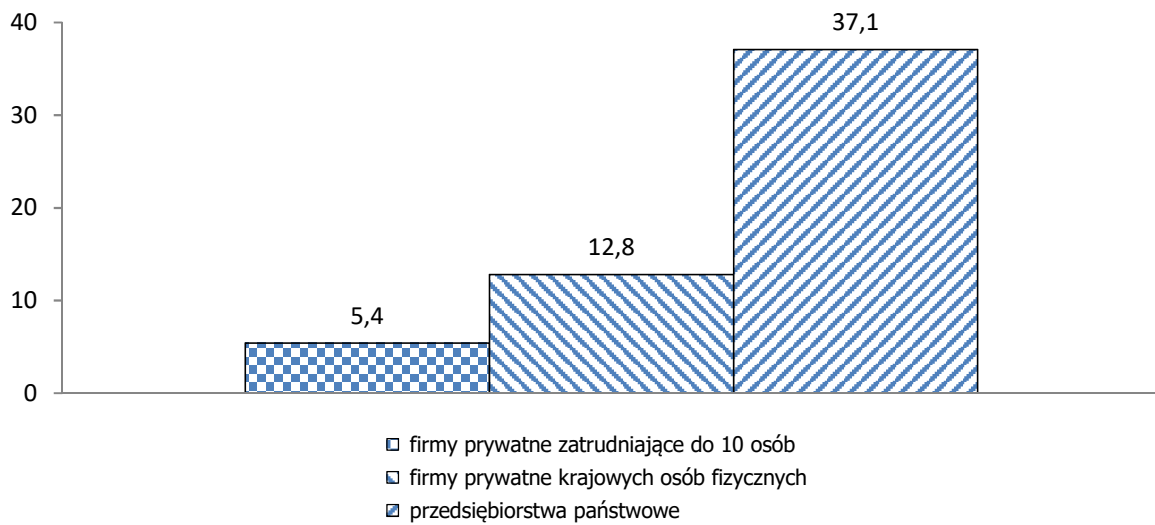
	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019
stan	23.8	-21.6	26.6	29.5	23.8	
prognoza						-25.6

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - składowe salda

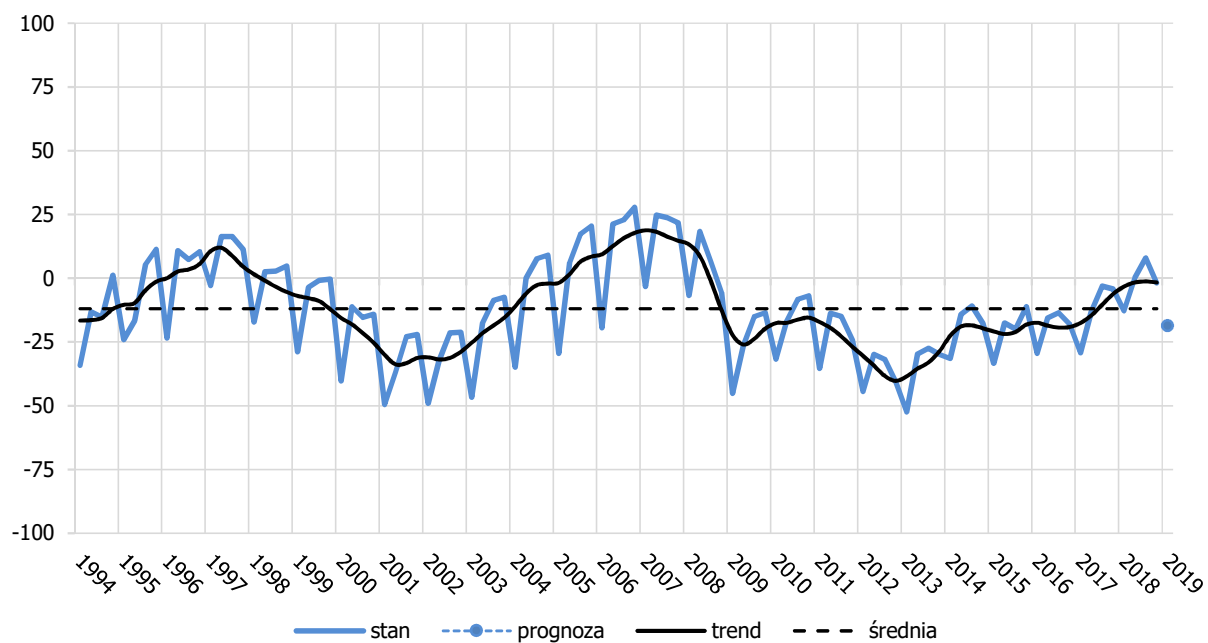

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - saldo wg sektorów własnościowych

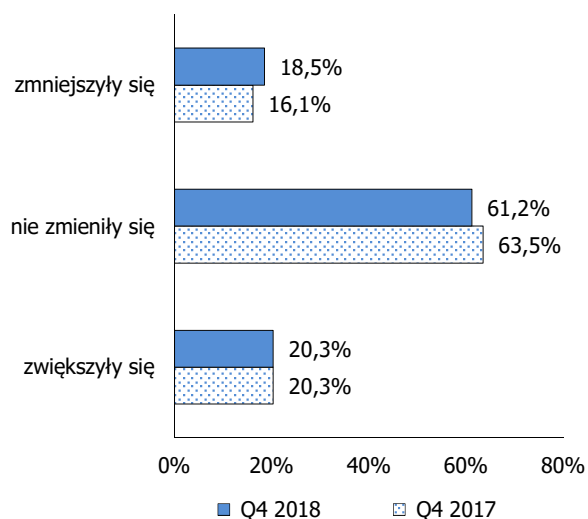
Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg grup zatrudnienia**Wykorzystanie mocy produkcyjnych wg rodzaju działalności****Wykorzystanie mocy produkcyjnych w wybranych grupach zakładów budowlanych**

8) Nakłady inwestycyjne

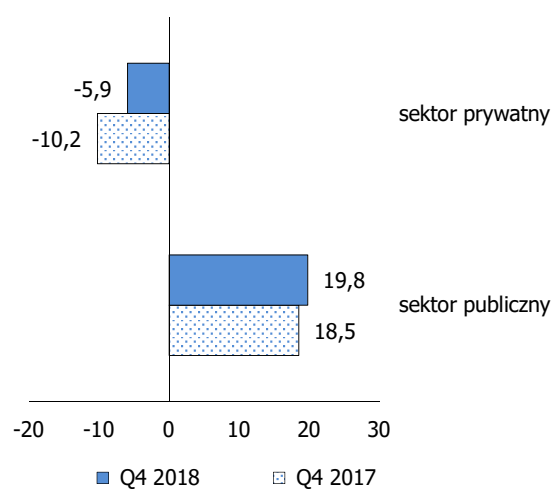

	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019
stan	-4.2	-12.8	0.1	7.9	-1.8	
prognoza						-18.7

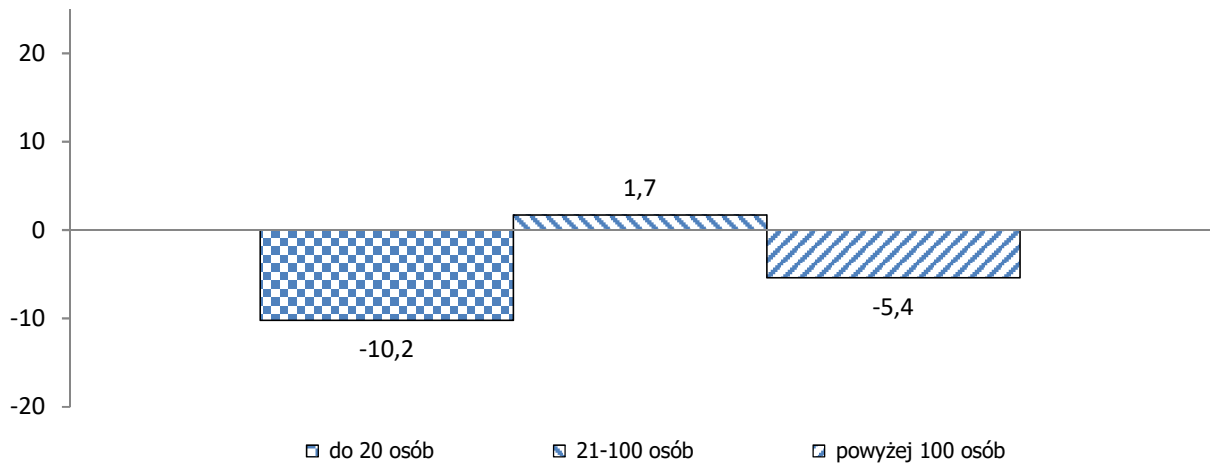
Nakłady inwestycyjne - składowe salda

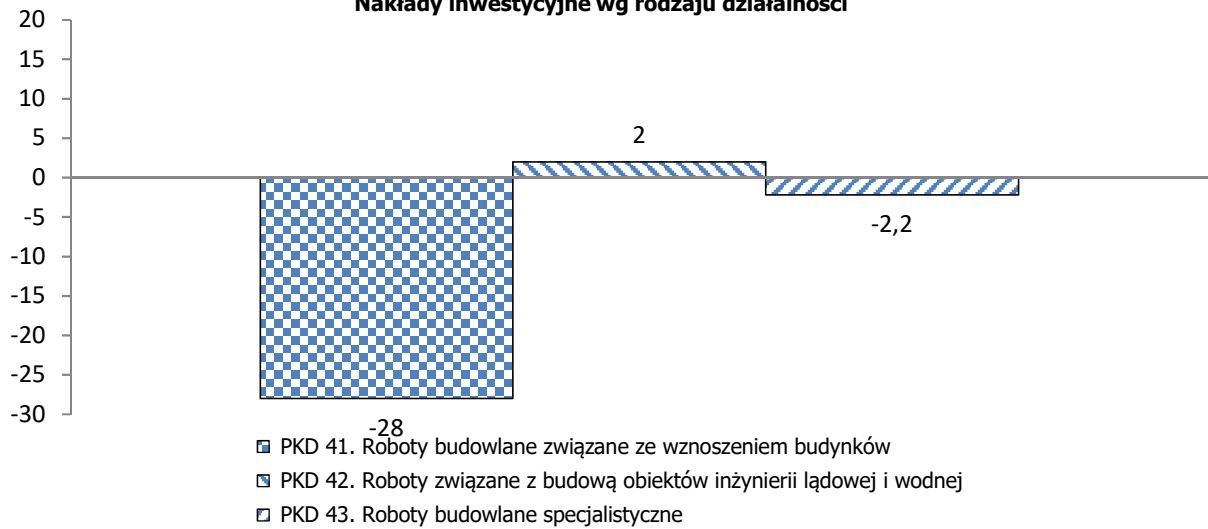
Nakłady inwestycyjne - saldo wg sektorów własnościowych

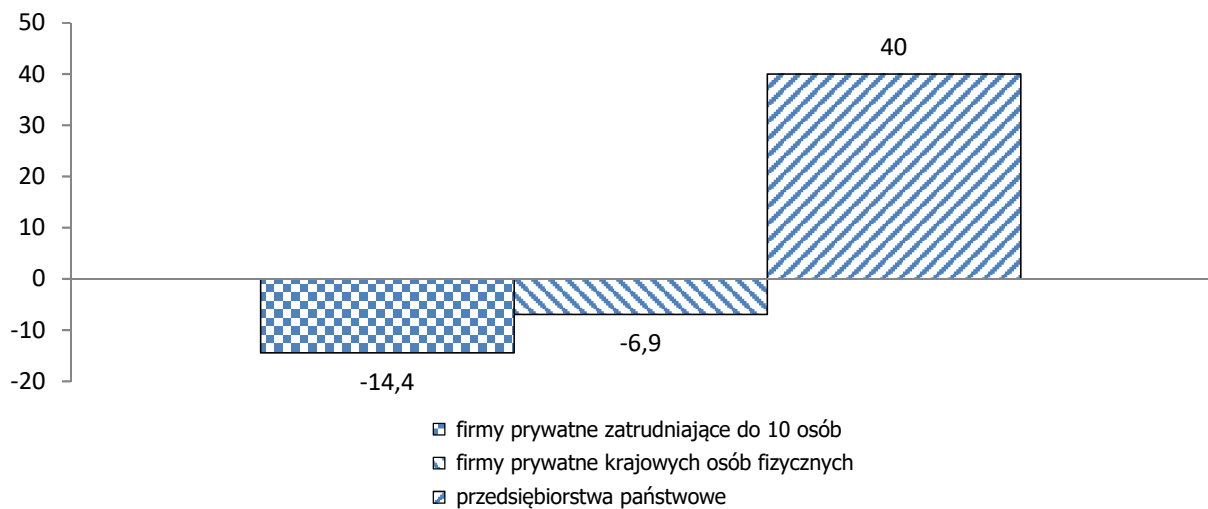
Nakłady inwestycyjne wg grup zatrudnienia

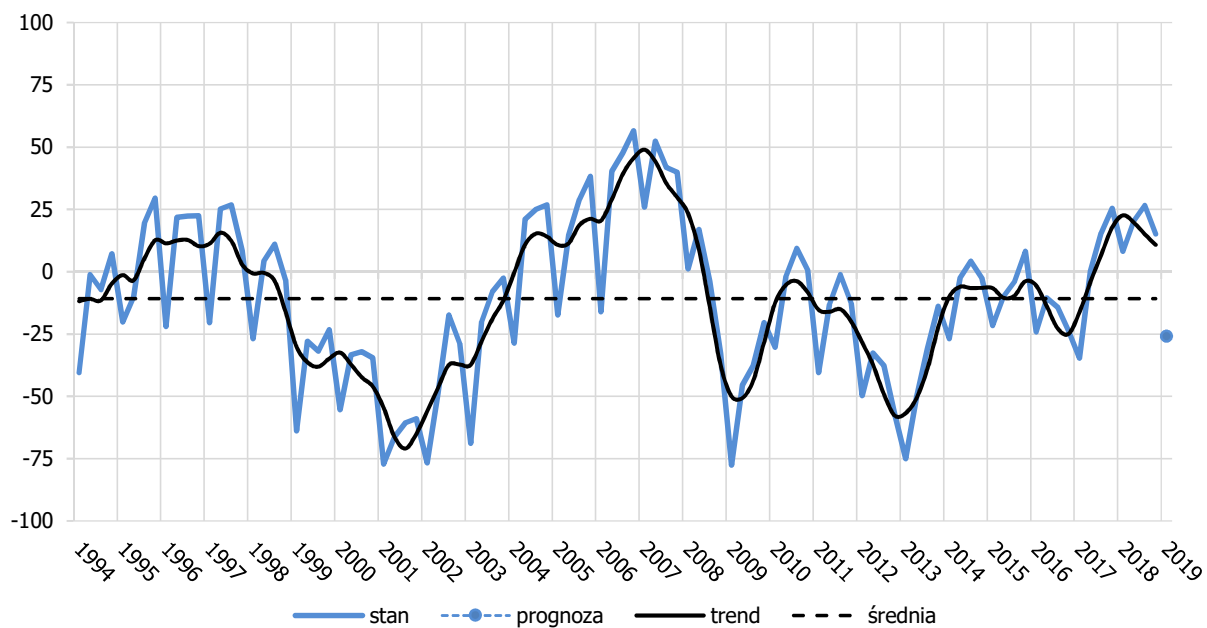
Nakłady inwestycyjne wg rodzaju działalności

Nakłady inwestycyjne w wybranych grupach zakładów budowlanych

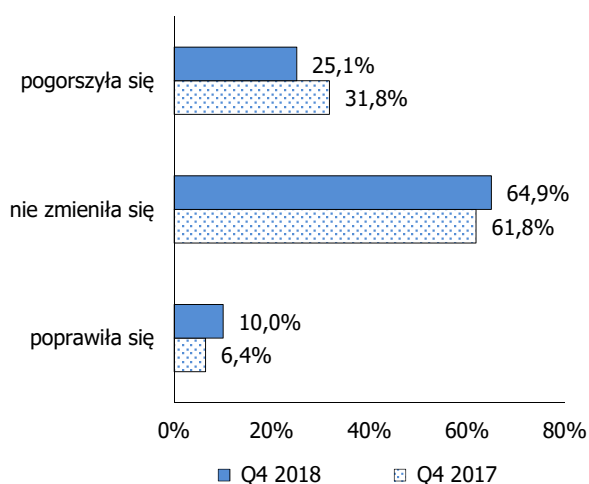

9) Ogólna sytuacja gospodarcza

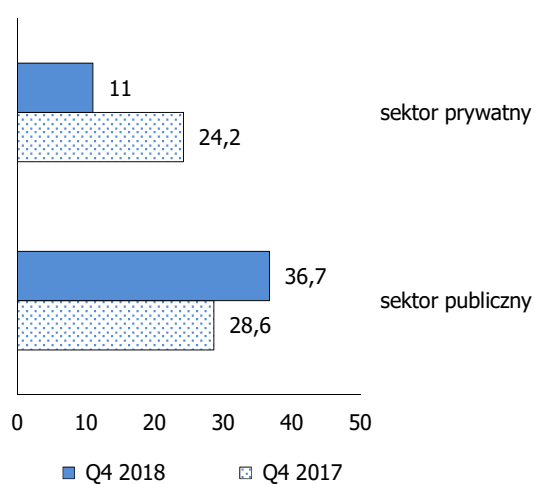

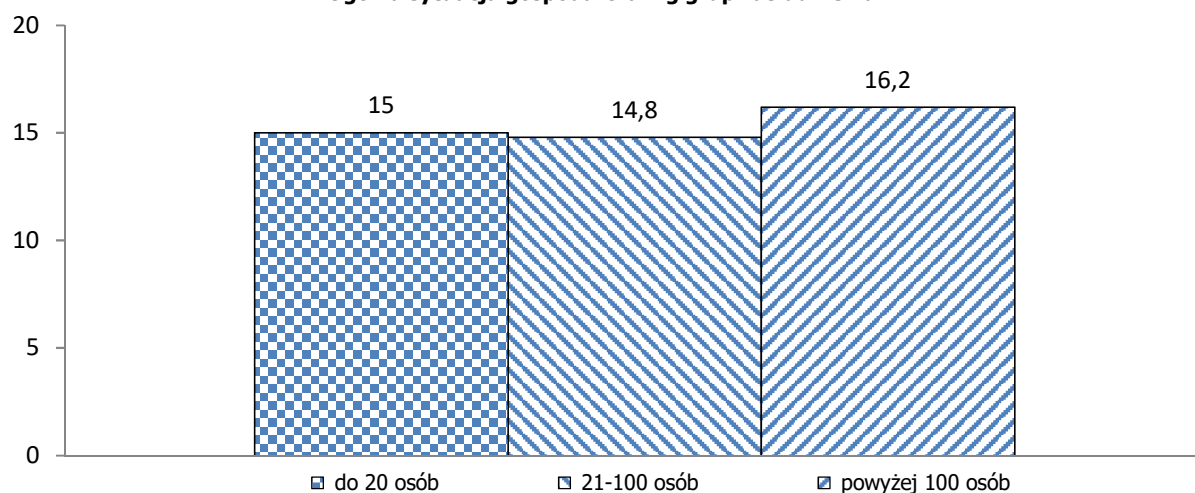
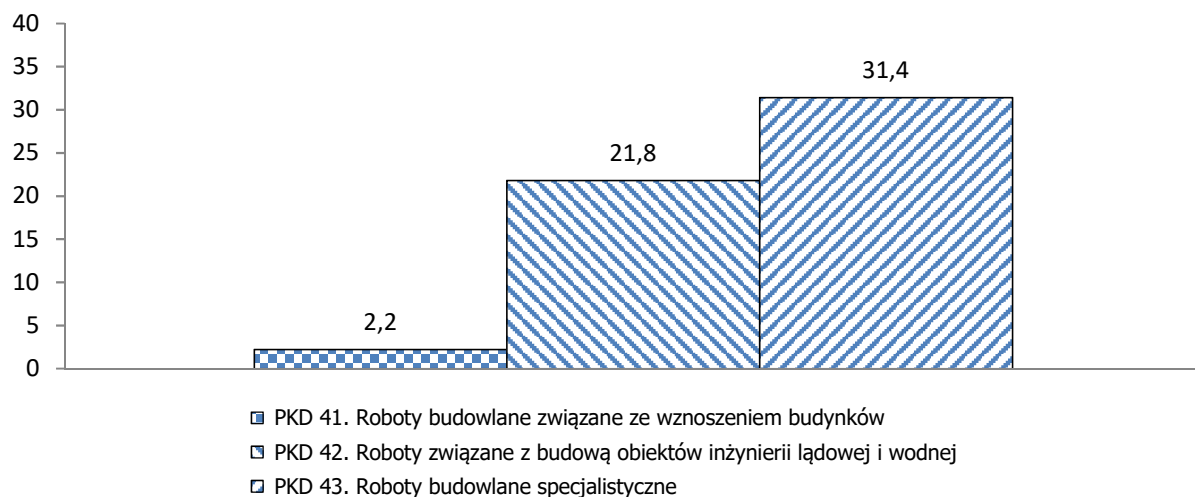
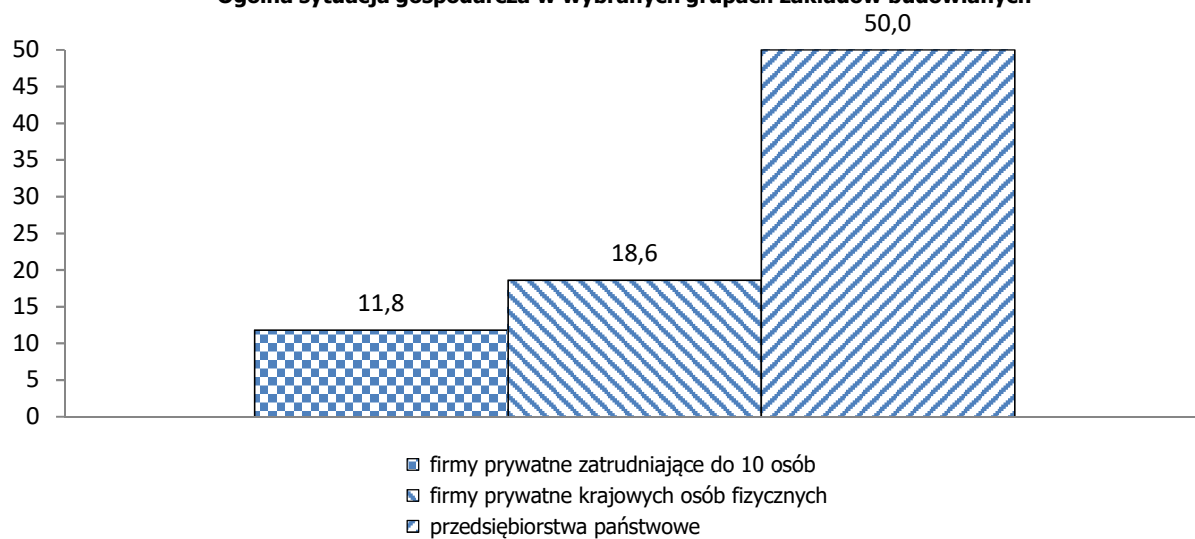
	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019
stan	25.4	8.2	20.4	26.6	15.1	
prognoza						-25.9

Ogólna sytuacja gospodarcza -
składowe salda

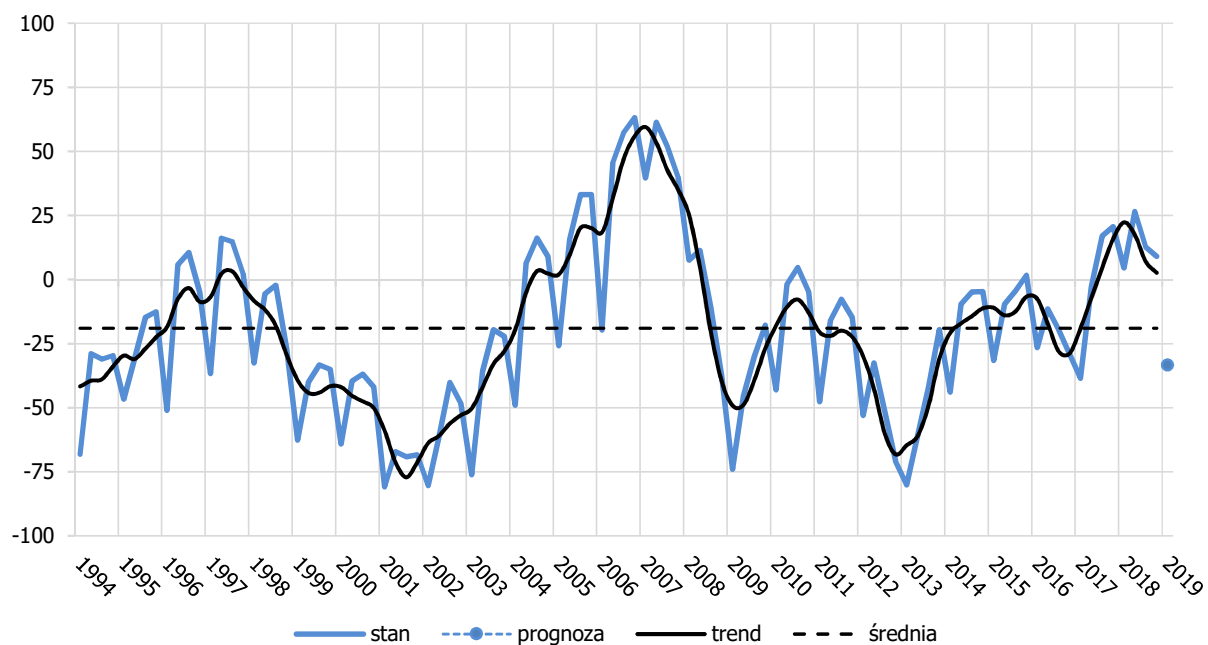

Ogólna sytuacja gospodarcza -
saldo wg sektorów własnościowych

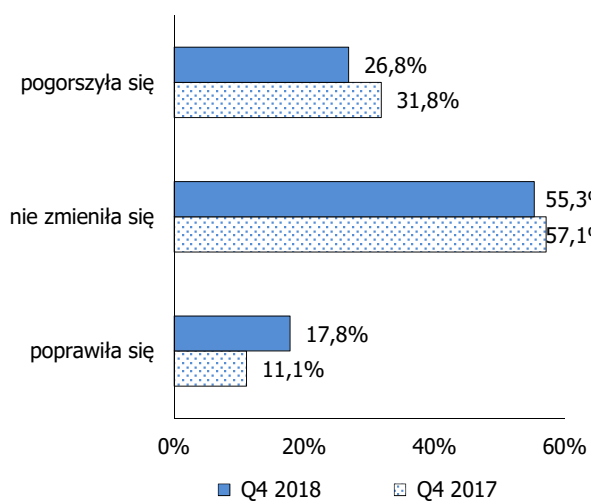
Ogólna sytuacja gospodarcza wg grup zatrudnienia**Ogólna sytuacja gospodarcza wg rodzaju działalności****Ogólna sytuacja gospodarcza w wybranych grupach zakładów budowlanych**

10) Sytuacja budownictwa

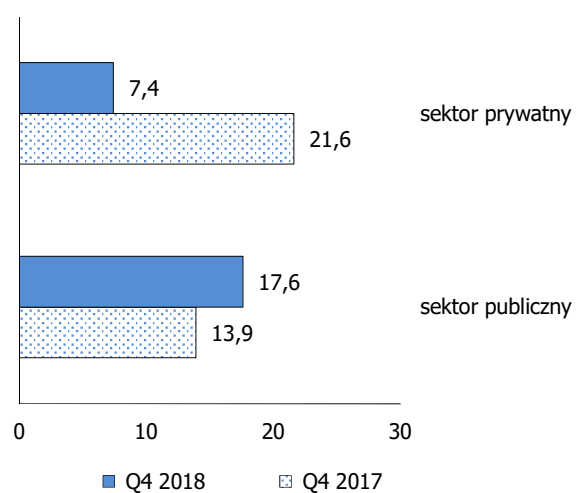

	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019
stan	20.7	4.6	26.6	12.7	9.0	
prognoza						-33.4

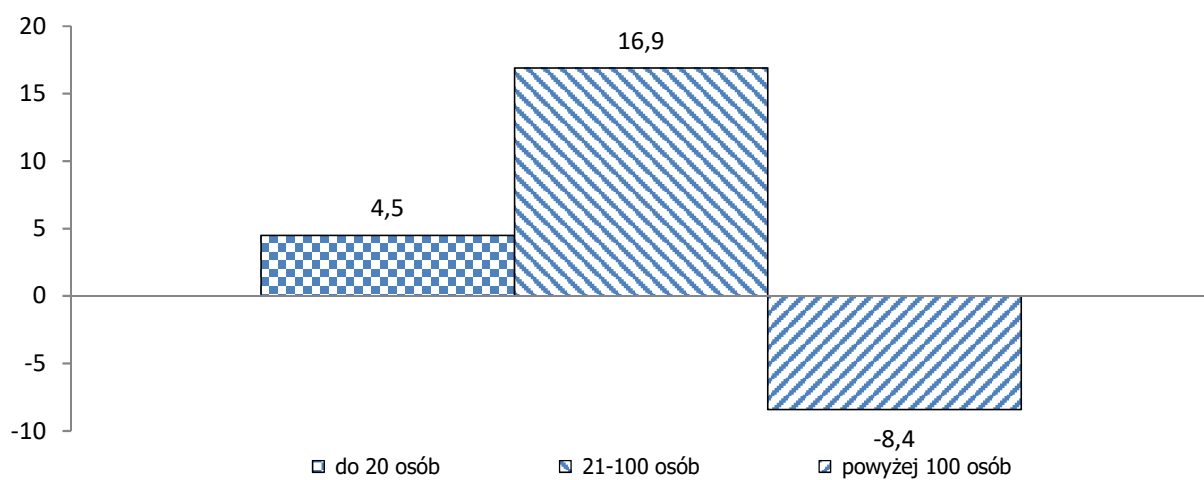
Sytuacja budownictwa - składowe salda

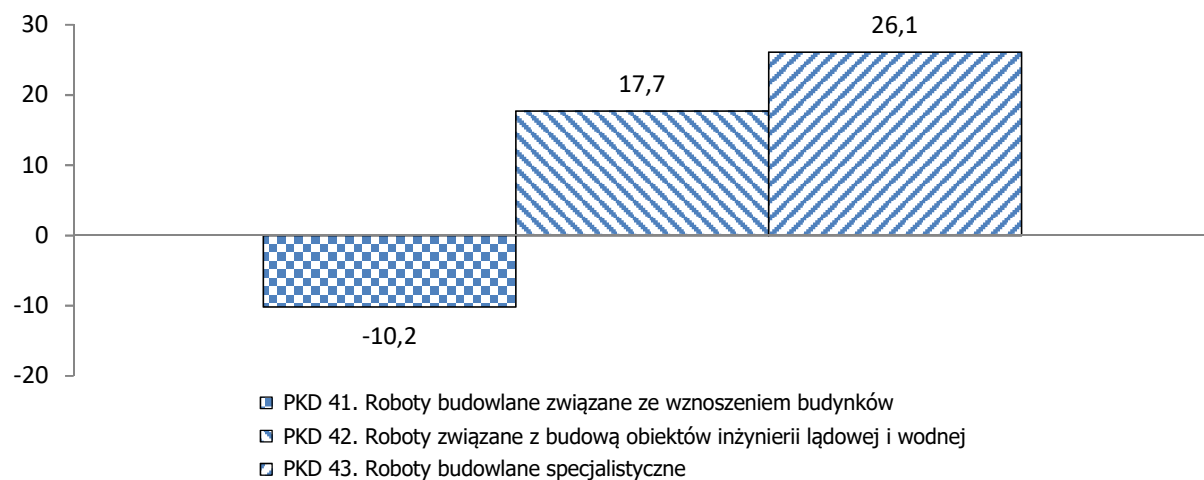
Sytuacja budownictwa - saldo wg sektorów własnościowych

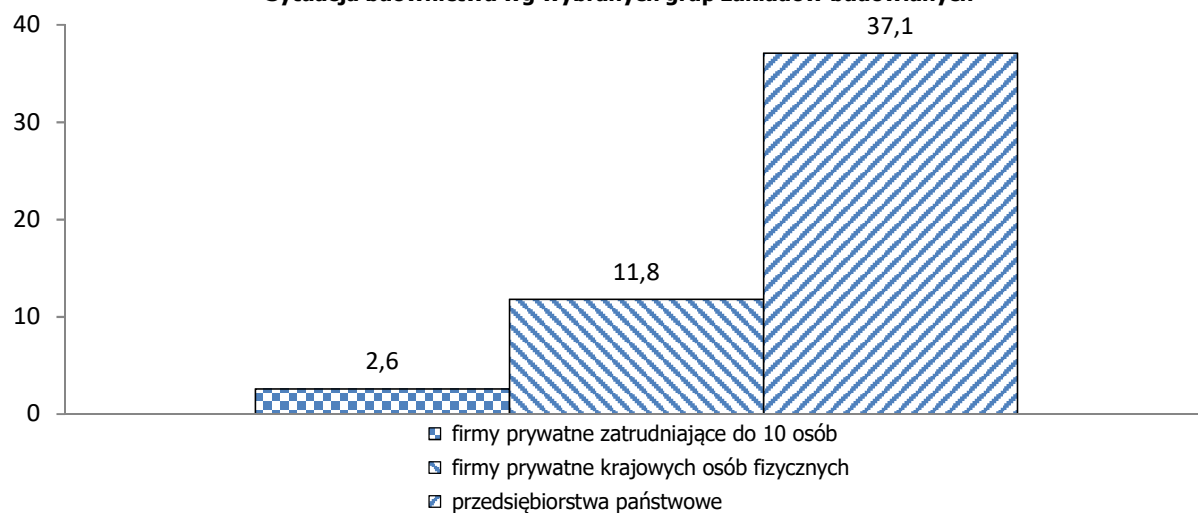
Sytuacja budownictwa wg grup zatrudnienia

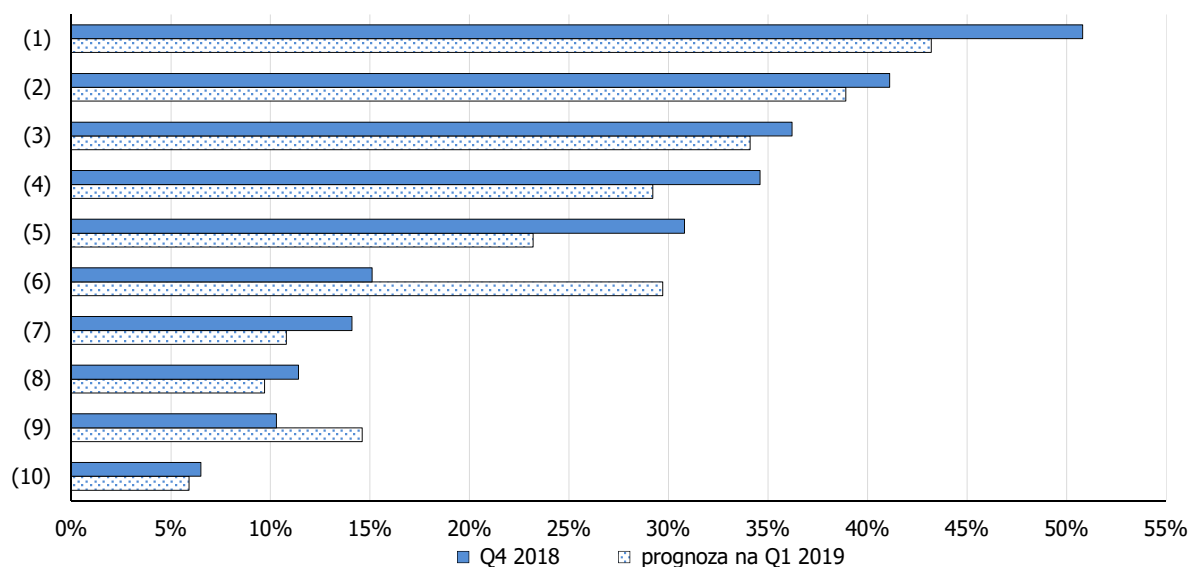
Sytuacja budownictwa wg rodzaju działalności

Sytuacja buownictwa wg wybranych grup zakładów budowlanych

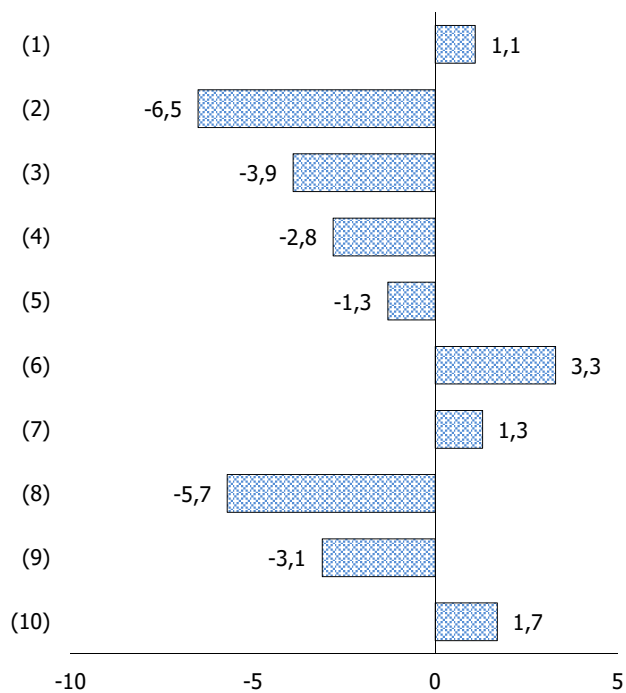

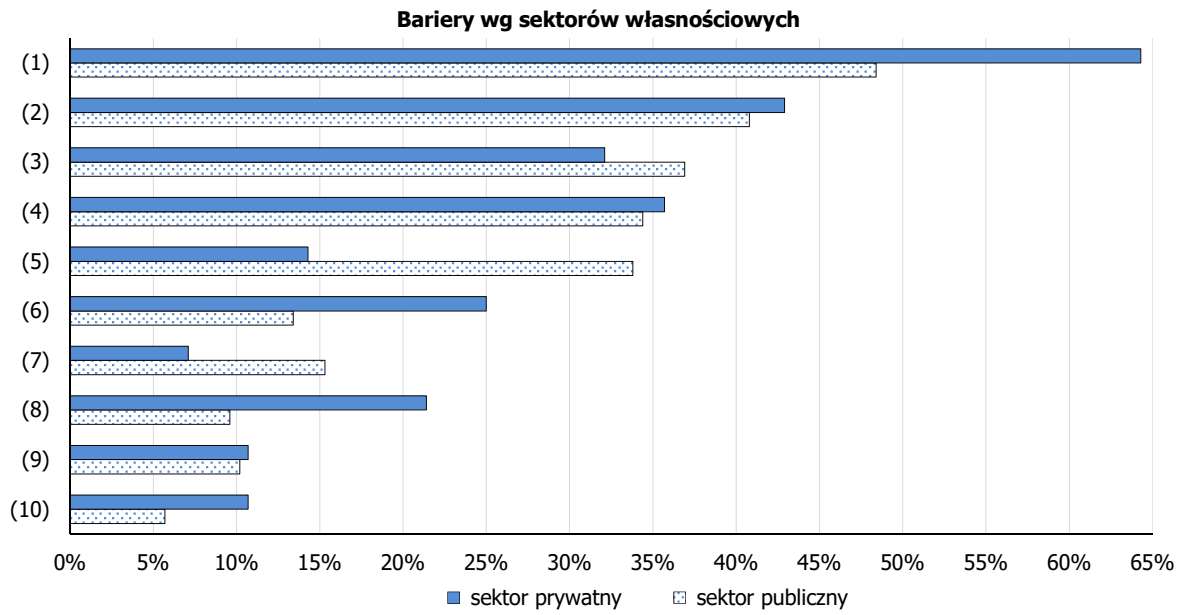
11) Bariery aktywności gospodarczej

- (1) ceny surowców i materiałów
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (4) niestabilność przepisów prawnych
- (5) zatory płatnicze
- (6) niekorzystne warunki pogodowe
- (7) inne
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) niedostateczny popyt
- (10) nie ma barier

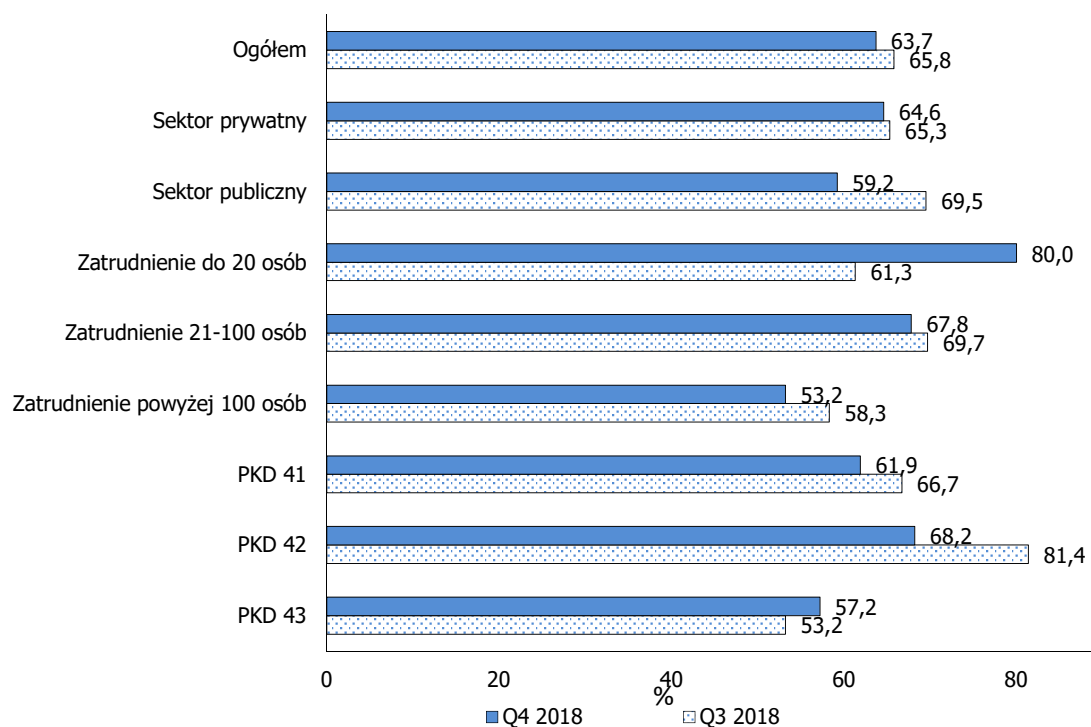
Q4 2018 w porównaniu z Q3 2018 (w punktach procentowych)

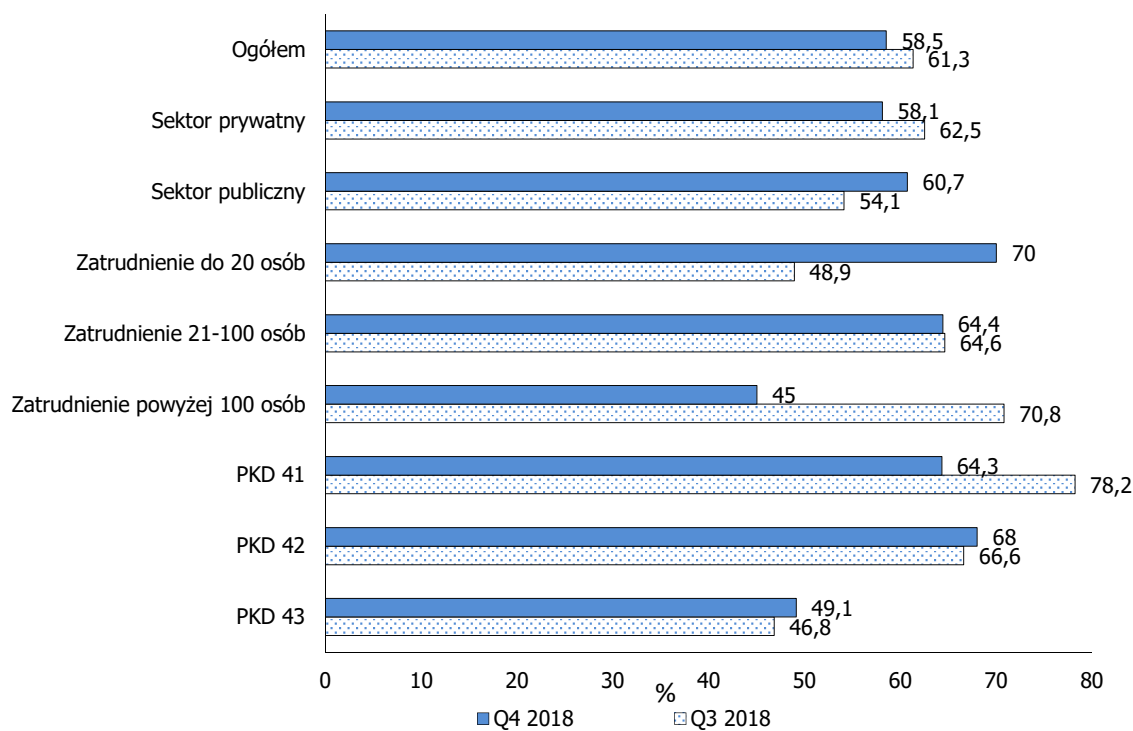

- (1) ceny surowców i materiałów
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (4) niestabilność przepisów prawnych
- (5) zatory płatnicze
- (6) niekorzystne warunki pogodowe
- (7) inne
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) niedostateczny popyt
- (10) nie ma barier

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach

III. SUMMARY

In the fourth quarter of 2018, the general business climate indicator in construction (IRGCON) was lower by 26 points compared to the previous quarter and lower by 10 points compared to the fourth quarter of last year. The current value of the trend is less than a year ago by 5 points, so we can observe a clear deterioration in the construction sector.

The current quarter is another period of worse situation for private companies than for public enterprises. As in the previous quarter, the highest rates are in the group of state-owned enterprises.

A particularly large drop in the business climate indicator as compared to the fourth quarter of 2017 is observed in the group of enterprises performing works related to the construction of buildings (PKD 41). In the current quarter, the ratio is negative and amounts to -4.4 against a high, positive value of 20.7 a year ago.

In comparison to the fourth quarter of last year, the production balance in the private sector increased by 18 points, while in the public sector there was a decrease by 16 points. The production trend has been decreasing since the beginning of this year.

Since mid-2016, the price trend of construction services has been growing. Currently, significant price increases are taking place in both large and smaller factories, both in the public and private sectors.

Difficulties in employing employees with appropriate qualifications persist. Currently, 63% of enterprises often or very often face the problem of finding employees with high qualifications, and the frequent or very common difficulties in finding employees with low qualifications are found in 59% of companies.

High prices of raw materials and materials are still the main barrier indicated by 50.8% of construction companies (49.7% in the previous quarter). The second barrier is again the excessive tax burden, however, currently indicated by 41.1% of enterprises, i.e. by 6.5 percentage points less than in the previous quarter. Both barriers are more severe for private companies than for public enterprises - in the case of prices of raw materials and materials, the difference is as high as 16 points, in the case of taxes 2 points. Demand is no longer a problem limiting the activity of building companies - only 10% of the enterprises indicate the demand barrier.

Construction companies assess the situation in their own industry worse than the situation in the entire economy. The trend of construction assessments is declining at a much faster pace than the trend of economy assessments.